

Uudisteos Beethoveni ainetel

Täna kõlab maailmas
esimest korda
Mirjam Tally orkest-
riteos „Lament”, mis
lähtub Beethoveni
sümfooniatest. lk 12

Kolme päeva palavik on kõige parem viirus

Aasta arst Alge
Vare hoiab
Haapsalust
oma patsienti-
del silma peal
ka siis, kui nad
on pealinna
ravile saade-
tud. lk 18–19

Vabadusjanu
Tapa erikoolis:
aknad puruks,
müks õpetajale
ja plehku lk 7

Eesti Päevaleht

+TERVIS

HIND EESTIS 1,15 EUROT | VÄLISMAAL 2,10 EUROT | NR 16 | NELJAPÄEV, 23. JAANUAR 2014

ajaleht.epl.ee

Eesti Energia vangub usalduskuristiku serval

Moody's langetas Eesti
Energia krediidireitingu ta-
semele Baa2. Viimati oli see
nii madal 2000. aastate al-
guses, kui agentuur riigi-
firmat hindama hakkas. lk 2–3

Kiievi lahingutes hukkus vähemalt viis inimest

Rahutused. Pärast võrdlemisi ra-
hulikult möödunud ööd asusid eriük-
sused eile hommikul pealetungile Uka-
raini pealinnas Gruševskõi tänavalõi-
gul, millest on kujunenud vastassei-
su vägivaldne kese. Esimese rünna-
ku löid protestijad kivide, kaigaste ja
süütepudelitega tagasi. Eriüksusla-
sed taandusid ja meeleavaldajad lii-
kusid võimudest vabaks jäänud alale

tagasi. Päeva edenedes tuli veel mitu
sarnast pealetungi ja vastulöögi tea-
det. Pärast keskpäeva võeti kasutu-
sele ka soomukid ning meeleavalda-
jate taanduma sundimine ja nende
püstitatud barrikaadide lammutami-
ne jätkus jõulisemalt. Hommikupooli-
kul kinnitati, et kuulihavade tõttu on
hukkuinud kaks meeleavaldajat, kuid
võimuesindajate sõnul politsei tuli

relvi ei kasutanud. Lehe trükkimine-
ku ajaks oli teateid viiest hukkunust.
Pühapäeval alanud vägivaldsetes kok-
kupõrgetes on viga saanud sadu ini-
mesi. Euroopa Komisjoni president
José Manuel Barroso väljendas oma
avalduses suurt šokki. Ta mõistis jõu
ja vägivalla kasutamise rangelt huk-
ka ning kutsus kõiki osapooli sellest
hoiduma. EPL

Foto: AFP/Scanpix

JUHTKIRI

Prokuratuuri luukere

Tartu narkopoliitseini Jarek Pavlihhini kohtusaaga ja sellele eelnenud sündmused oleks hea aines krimifilmi stsenaariumile. Suurte egode vastuolud jõustruktuurides, kuritegudes süüdi lavastamine, tunnistajate ja hammasrataste vahele jäänud politseiniku mõjutamine jne. Kahjuks heidab Pavlihhiniga toimunu varju ka Eesti kohtu- ja politseistruktuuridele. Rohkemgi veel, hirmutab kodanikke, kes on elanud usus, et neid võib usaldada, ja kui need teevadki vigu, siis vähemalt mitte pahatahtlikult.

Politsei ja kurjategijate maailmaga tavaliselt mitte kokku puutuva kodaniku seisukohast võib kõige kõhedust tekitavamaks pidada ühte ringkonnakohtu otsusest ilmnenud fakti. Tuleb välja, et politsei sisekontroll on soovinud teha kindlaks arvutite IP-aadresse, millelt on ajalehtede kommentaariumites kirjutatud Pavlihhinit toetavaid kommentaare. Sisekontrolli töötaja selgitus, et need päringud olid esitatud „väikese varuga“, on hämmastav. Kas Eesti riik liigub selle poole, et iga elaniku kohta koostavad jõustruktuurid meelsust kirjeldava toimiku?

Kuigi Pavlihhin mõisteti nüüd ringkonnakohtus õigeks, ei saa teda kõigi seniste kohtuotsuste valguses päris „valgeks rüütliks“ pidada. Pavlihhini eelmises kohtuvaidluses, mis jõudis riigikohtusse, mõisteti ta lõpuks informaatore jaoks mõeldud rohkem kui 15 000 euro sula-

raha omastamises süüdi. Riigikohus leidis, et Pavlihhini tegu tunnistanud isiku ütlusi ei tee „iseendast ebausaldusväärseks“ asjaolu, et tunnistajat on korduvalt karistatud. Ka muid tõendeid pidas riigikohus selles süüdistuses piisavaks. Küll aga mõisteti Pavlihhin toona õigeks riigisaladuse avaldamise süüdistuses, sest prokuratuur oli käsitlenud „koostööle kaasatud isiku mõistet liiga laialt“. Isik, kelle nimi Pavlihhini informaatorele teatavaks sai, ei olnud tegelikult politsei salajane kaastöötaja.

Pavlihhini loost

Selles kohtuasjas ilmnenu faktid õhnevad usaldust riigi jõustruktuuride vastu.

Teise riigisaladuse avaldamise süüdistuse sai Pavlihhin selle eest, et oli eelmise asja eeluurimise ajal Tartu vanglas viibides taas riigisaladust avaldanud. Ehk öelnud kaasvangidele veel koputajate nimesid. Seegi süüdistus, nagu olete Eesti Päevalehest lugeda saanud, osutus nõrgal vundamendil seisvaks. Vähemasti ringkonnakohtus on Pavlihhini õigeks mõistnud, kuid riigikohtu menetlusse pole asi veel jõudnud.

Nii või teisiti on Pavlihhini saaga käigus Eesti politsei ja prokuratuuri töömeetodite kohta esile tulnud fakte, mis nende mainele halba teevad. ●

REPLIIK

Vajaduspõhine sõjaline abi

Miks käib Prantsusmaa, kelle relvajõududesse kuulub 228 000 inimest, ringi mööda Euroopa Liitu ja kerjab 1000 sõdurit endale Kesk-Aafrika vabariiki appi? Milleks sellised aeganõudvad solidaarsusharjutused olukorras, kus kaos kestab, põgenike hulk kasvab, tapetakse ja vägistatakse? Juba ammu võiksid Prantsusmaa väed olla ebastabiilsust likvideerimas. Oma jõududega. Need jõud on Prantsusmaal olemas. Kui tahad olla rahvusvahelise elu liider, tuleb panustada. Riigisiselt küsitakse meil kogu aeg: milleks anda abi kellelegi, kes saaks vabalt ka ise hakkama? Just nimelt. Abi muudetakse vajaduspõhiseks. Praegu mõjub Prantsusmaa nagu miljonär, kes soovib kerjusele visata paari münti, aga hakkab hoopis teisi möödakäijaid peenraha pärast agiteerima. ● Priit Simson

Lk 10 Leon Glikman: juhuluba ära võttes elatisraha kätte ei saa
Lk 11 Villu Zirnask: ise pensionifondi hallata polegi nii lihtne

U

UUDISED

ERAKONNA LOOMISEKS PIISAB PEAGI 500 LIIKMEST

Riigikogu kiitis 72 poolthäälega heaks põhiseaduskomisjonil algatatud erakonnaseaduse muudatuse, mille kohaselt registreeritakse erakond nüüd vähemalt 500 liikmega. Varem

oli vaja vähemalt 1000 liiget. Suurendatakse ka valimiskünnist mitte ületanud, kuid vähemalt 2% häälest saanud erakondade riigieelarvelist toetust, mis kasvab vastavalt hääletasaagile. **Delfi**

Rämpspreitingu veerel Eesti Energial tuleb investeringud peagi kokku tõmmata

●● Moody's langetas riigifirma reitingut, sest põlevkivisse investeerimine on liiga riskantne. ●● Eesti Energiale tähendab see, et tulevikus on laenude võtmine keerulisem ja kallim. ●● Ligi peab toodud riske tõsiasjaks ja lubab investeringuid kõikjal lähiajal kokku tõmmata.

Riin Aljas
 riin.aljas@epl.ee

Rahvusvaheline reitinguagentuur Moody's Investors Service langetas Eesti Energia krediidi reitingu Baa1 tasemele Baa2. See on näitaja, mis mõõdab firma krediidiriske. Languse põhjuseks tuuakse lihtsustades tõsiasia, et riigifirma viimase aja investeringud keskenduvad valdkonnale, mille tulevik on pehmelt öeldes hägune. Mõistagi käib jutt põlevkivi kasutamisest elektri ja õli tootmiseks.

„Ehkki firma on endiselt Eesti turu põhitegija, on firma väiksus ja süsihappegaasirikka põlevkivi tootmine riskantne,“ kirjutab firma oma analüüsis. Analüütikud seavad põlevkivi-

vist elektritootmise kasumlikkuse ja konkurentsivõime tõsise küsimärgi alla. Ühtlasi toovad nad esile, et olukorras, kus Eesti turg integreerub üha rohkem Põhjamaadega, võib põlevkivitoodanguga seotud varade väärtus veelgi langeda. Sest Põhjamaade turul on energiatoomisviise palju rohkem.

Riigifirma väljavaateid hindab Moody's riskantseks ka seetõttu, et viimasel ajal on ettevõtte selge strateegia olnud suured investeringud õlitootmisesse. See on aga uus valdkond, mis on juba üldiselt ebakindlam. Ohtudest annavad selget aimu probleemid ka Eesti Energia uue õlitehase Enefit280 ümber, mida pole kavatsustest hoolimata siia-

ni korralikult käima saadud. Kõik eespool mainitu sunniskirjeldaja Eesti Energia reitingut langetama. Viimati oli Eesti Energia reiting nii madal 2000. aastate alguses, kui agentuur riigifirmat hindama hakkas.

Eesti Energia optimistlik

Tegu pole aga üksnes pelga arvuga, sest madalam reiting tähendab ettevõttele seda, et edaspidi on laenu võtmine raskendatud. Nimelt näitab Moody's reiting, milline on ettevõtte seis ja kuivõrd suudab ta pikas plaanis võetud laene tagasi maksta. Sealjuures on parim võimalik tase Aaa, mis tähistab kõrge kvaliteedi ja vähima võimaliku riskiga ettevõtteid. Halvim on C, kuhu

kuuluvad kõige suurema riskiga firmad. Eesti Energia hinnang Baa2 kuulub n-ö kindlate ehk investeerimisjärgu tasemel firmade viimasesse otsa.

On oluline märkida, et ettevõtet hoiab suuresti kindlate firmade kategoorias firma omanik ehk Eesti riik, kelle riski hindab agentuur tervikuna tunduvalt väiksemaks ehk A1 vääriliseks. Ettevõttele endale, riiki arvestamata, annab agentuur hoopiski hinnangu Baa3, mis on viimane tasand, enne rämps-võlakirjadega firmade taset. Just nii kutsutakse madalamas kategoorias olevate ettevõtete võlakirju – *junk bonds*. Tegu ei ole üksnes maine küsimusega, sest selle kategooria ettevõtete võlakirjadesse ei tohi teatud fondid investeerida.

Mis seisus on Eesti Energia suurprojektid?

Põlevkivi kaevandamine Jordaania
 Eelkõiguse ehitaja ja rahastajatega on sõlmitud, praegu käivad läbirääkimised Jordaania valitsusega elektri ostumüügilepingu tingimuste üle. 2013. aasta 9 kuu seisuga on Eesti Energia investeeritud Jordaania projekti 8 miljonit eurot.

Põlevkivi kaevandamine Utah's
 Utah' projekt on eelarendusfaasis, käib keskkonnalubade taotlemine, erinevad testid Utah' põlevkiviga ja inseneritehniline analüüs. Eesti Energia on investeerinud 2013. aasta 9 kuu seisuga Utah' projekti 41 miljonit eurot, millest 30 miljonit eurot moodustab põlevkivivarude ost.

Enefit280 õlitehas Eestis
 Tehases käivad käivitusperioodid, mille ajal töötab tehas vähemalt 50% koormusega ning lühikeseks ajaks on saavutatud ka 85% võimsus. Järk-järgult tõstetakse võimsust, teisalt kannatavad aga pooldelt töötava tehase tõttu tootmis- ja müügi-mahud.

LENNUAMETIL ON UUS JUHT

Majandusminister Juhan Parts nimetas 20. jaanuari käskkirjaga lennuameti peadirektoriks senise lennuliiklusteeninduse ja lennuväljade osakonna juhi Kristjan Telve. **Delfi**

7 LIUVÄLJA PÄÄSTEAMETILT

Põhja päästkeskus on valmis tänavu koos vabatahtlike päästekomandodega rajama Harjumaal seitse liuvälja. Liuvälja rajamiseks tuleb omavalitsusel esitada kirjalik taotlus. **EPL**

TOOBALIST SAI KAPO-KOMISJONI ASENDUSLIIGE

Riigikogu nn kapo-komisjoni asendusliikmeks valiti Keskerakonna liige Priit Toobal, kelle puhul ripub õhus prokuratuuri soov teda kriminaalasjas süüdis- tatuna kohtu alla saata. IRL-i liige

Lauri Vahre lausus, et temal on säärast eelnõu väga raske toetada. „Minu arvates on normaalne, kui kapo uurib Toobalit, aga mitte see, et Toobal uurib kapot,” sõnas ta. **Delfi**

Täna digilehes

- Kuidas nõutakse elatist sis- se mujal maailmas?
- Pentagoni uueks sidelahen- duseks on pall-antennid.

KOMMENTAAR

Jürgen Ligi: riskid on tõsiasi ja investeeringuid tuleb vähendada

Jürgen Ligi
rahandusminister

Eesti Energiat pole reitingu langetamine negatiivselt mõjutanud ja ka praegune reiting on suhteliselt kõrge. Siiski on eri riskid tõsiasi ja ettevõtte investeerimistegevust tuleb muuta konservatiivse- maks. Lähiaegadel investeeringud ka vähenevad ja juba tehtutest on oodata tulu. Tulemus sõltub oluliselt ka õlitööstuse tehniliste probleemide lahendamisest.

da. Eesti Energia jaoks tähendaks see aga, et kõige mustema stsenaariumi korral, juhul kui õlitööstuse probleemid ei lahene ja senised investeeringud end ära ei tasu, võibki ettevõtte kukkuda rämpsu hulka. Siis on tulevikus investorite leidmine keerulisem, sest teatud fondid firmasse investeerida ei saa ja firma riske hinnatakse ka üldisemalt suureks.

Ettevõtte ise siiski tulevikku nii süngena ei näe ega tegelike riskide suurenemist ei tähelda. „Eesti Energia majandustulemused on tugevad, äritegevuse riskid pole võrreldes möödunud aastaga kasvanud ning ka krediitireiting on endiselt väga hea. Meie hinnangul oli Moody'se peamine väljatoodud risk põlevkivist elektritootmise konkurentsivõime ja kasumlikkus pikemas perspektiivis. Eesti Energia on aga Põhjamaade hulgiturul edukalt kaubelnud juba alates 2006. aastast ja meie praegused investeeringud tagavad, et see on nii ka edaspidi,” vahendas Eesti Energia energiamüügi kommunikatsioonijuht Katriin Loorents. Loorents juhtis tähelepanu ka sellele, et madalate elektrihindade ja ettevõtete suhteliselt suure võlakoormuse tõttu on langetatud ka teiste Euroopa ettevõtete reitinguid.

Üle kivide ja käändude

Sama seaduspära täheldas ka rahandusminister Jürgen Ligi, kelle ministeeriumi haldusalasse energiafirma nüüd kuulub. „Samuti tähendab elektri tootmine avatud turul konkurentsiriski ja õli tootmine ongi elektriärast riskantsem. Eesti Energia rahastamist pole see negatiivselt mõjutanud ja ka praegune

reiting on suhteliselt kõrge,” märkis Ligi.

Riskide kohta Ligi aga Loorentsiga ei nõustunud. Ligi sõnul on Moody's agentuuri nimetatud ohud tõsiasi ja investeeringuid tuleb kokku tõmmata (vaata kõrvallugu). Küsimusele, kas investeeringute vähendamine puudutab kodumaiseid või piiritaguseid, vastas minister, et kokku tuleb tõmmata kõikjal ja juba lähiajal.

Ettevõtte ise loodab aga sellele, et õlitootmine saadakse lõpuks käima. Ehkki seni on Enefit280 tehase teekond käinud pigem üle kivide ja käändude: ainult osakoormusel töötava tehase tõttu on põlevkiviõli toodangumaht väiksem ja seetõttu ka müük. Olgugi et Loorentsi sõnul on tehase käivitamisel ettevõttele

Eesti Energiat hoiab kindlate firmade kategoorias see, et firma omanik on riik.

Ettevõttele endale anti hinnanguks Baa3, mis on enne rämpsu viimane tasand.

selge positiivne mõju, ei soos- tunud ta senise venimise tõttu tekkinud kahjusid nime- tama. „Konkreetselt kahjust saaks näiteks rääkida siis, kui meil oleksid praegu siduvad tarnelepingud klientide- ga, mida me täita ei suudaks. Kuid selliseid lepinguid meil täna pole,” põhjendas ta.

Optimistlikult suhtus ta ka Eesti Energia hinnalistesse välisprojektidesse USA-s ja Jordaanias. Neid on seni kri- tiseeritud peamiselt seetõttu, et sealse põlevkivi ja eestlas- te tehnoloogia sobivuses ei olda kindlad. „Jordania pro-

jektis sõlmisime eelmise aasta lõpus eelkõkkulepped ehitaja ja rahastajatega ning praegu käivad läbirääkimised. Utah' projekt on eelarendusfaasis, käib keskkonnalubade taotlemine, katsed Utah' põlevkivi- ga ja insenertehniline analüüs,” rääkis ta.

Paar protsenti kallim laen

Kuidas aga mõjutab ettevõt- te tulevikku see, et nüüdsest muutub laenude võtmine kallimaks? Eesti Päevalehega rääki- nud finantsanalüütikute sõnul on seda praegu veel raske öel- da. Pigem tuleks siinkohal rää- kida paari protsendilisest kõi- kumisest. Seda tõdesid nii LHV institutsionaalse maak- lertegevuse analüütik Joonas Joost kui ka Redgate Capita- li juhatuse liige Aare Tamme- mäe. Kumbki ana- lüütik reitingulan- getamist suureks probleemiks ei pida- nud. „Kes reitinguid iga päev kasutavad (näiteks võlakir- ja investorid) neile on Moody'se nime- tatud ohud ja riskid ammu teada. Selge on ka see, et kui

ettevõtte teeb suuri investee- ringuid ja sealjuures uutesse valdkondadesse, siis risk tahe- tahtmata suureneb. Praegu on suured investeeringud näiteks õlitootmisesse kui uude vald- konda Eesti Energia üks stra- teegia osa ja selline agentuuri hinnang on normaalne,” selgi- tas Tammemäe.

Sama meelt oli Joost, kelle sõnul on reiting hinnang tule- viku riskidele, mis ei ole täna realiseerunud ega pruugi ka tulevikus realiseeruda. Seetõ- tu ei tähenda hinnang kindlas- ti, et Eesti Energial oleks prae- gu võlgade tagasimaksmisega probleeme. Tammemäe sõnul tuleb ka meeles pidada, et ette- võtte reiting ei saa kogu aeg tõusta. See tõuseks, kui pea- tataks suured arengutegevu- sed ja keskendutaks ainult tugeva ja stabiilse rahavoo tekitamisele, ent Eesti Ener- gia läheb praegu teist aren- guteed. „Reitinguagentuuri- de ülesanne ongi riskide väl- jatoomine ja ettevõtte ülesanne on neid omakorda maandada. Kui me lähtuks ainult reitin- guagentuuride mustadest stse- naariumitest, siis ei hakkaks- ki keegi kunagi investeerima,” lausus ta. ●

Mis reitingut tulevikus tõstaks või langetaks?

Moody'se analüüs kirjutab, et firma reiting tõuseks, kui firma krediidiriski mõõdikud oleksid rahaliselt tugevamad kui praegu ennustatud. Sellest hoolimata ei ole agentuur Ees- ti Energia puhul praegu väga lootusrikas, sest üha suurene- va õlitootmise osakaalu ja kõi- kuvate tooraine (sealhulgas ka näiteks nafta ja gaas) turgude

tõttu ei usu agentuuri analüü- tikud, et reiting võiks lähiajal tõusta.

Seevastu alaneks reiting siis, kui Eesti Energia ei suuda prae- gust rahastamise seisu säilita- da, oluliselt suureneksid gru- pi äririskid, Eesti seadustes toi- miks firma kahjuks töötav pöö- re või kui Eesti riigi üldine rei- ting langeks.

Viimati oli reiting nii madal 2000-ndate alguses, kui riigifirmat hindama hakati.

Reiting on viimastel aastatel aina kukkunud

Võimalik kõrgeim reiting on Aaa, madalaim aga C. Eesti analüütikute puhul tuleb Eesti Energia langus peamiselt sellest, et ettevõtte on viimastel aastatel palju investeerinud.

A3
13. juuli
2010

Baa1
19. detsember
2011

Baa1
1. august
2014

Baa2
21. jaanuar
2014

Baa3
Tegelik
reiting

B1

Baa1-Baa3 kategoo- riasse kuuluvad firmad, kelle hin- nang on keskmine, ent nende puhul on konkreetseid või- malikke ohte ja mõõdukaid riske.

Baa2 reiting on EE-l vaid seetõttu, et ettevõtte on riigiomandis, sisuline hinnang ettevõttele endale on Baa3. Sealjuures on juba B1 kategooriasse kuu- luvad firmad need, keda peetakse riskantseteks ja kelle võlakirju kutsutakse rämpsuks.

Allikas: Eesti Energia, Moody's; aaraafika: Maret Müür

AdvanFortilt nõutakse palkade maksmist

Internetikeskkonda change.org on postitatud petitsioon, mis nõuab piraaditõrjefirmalt AdvanFort, mille heaks töö- tasid ka praegu India vang- las viibivad 14 eestlast, palga kohest väljamaksmist.

Aktsiooni korraldajate sõnul ei ole ligi 100 firma töö- tajat saanud palka alates 2013. aasta novembrist ning seetõ- tu on paljud oma kodust väl- ja tõstetud.

„Detsembri palgapäev pidi olema 15. kuupäeval. Paljud töötajad tõstetakse/on tõste- tud oma kodudest välja, kuna nad ei suuda üüri maksta. Jõu- lud olid AdvanForti töötajatele aasta kurvem aeg, sest palju- del ei olnud raha. On fakt, et paljud mehed kaitsevad merel teiste elusid ja neile ei maksta lihtsalt palka. Üle 100 töötaja ja nende perekonna kannatab seetõttu,” seisab petitsioonis.

Samuti lisatakse nõudes, et firmal pole see esimene kord, kui palka välja ei maksta, ja tegelikult olevat raha 14 kuu jooksul tervelt 12 korda hili- nenud. „Asja teeb kurvemaks ka asjaolu, et Indias kinni peetud Seaman Guard Ohio meeskond pole samuti palka saanud. Nende perekonnad kannatavad niigi majandus- likult ja nüüd on neid solva- tud ka sellega, et enne jõule ei makstud palka,” lisatakse petitsioonis.

Firma ootab raha laekumist

Seda kõike kokku võttes palu- vad AdvanForti töötajad, nen- de pered ja sõbrad toetada petitsiooni, mis nõuab firma juhilt Samir Farajallah'lt pal- kade maksmist.

Petitsioonile on antud juba üle 200 allkirja. Üks firma töö- tajatest on postitanud kesk- konda ka AdvanForti amet- liku kirja. Selles vastatakse, et palkade maksmiseks ooda- takse raha laekumist ja seejärel hakatakse raha vastavalt prio- riteetidele välja maksta.

Eesti Päevaleht on varem kirjutanud, et ettevõtte on sel- gelt raskustes, firma haihtumi- sel peaks vahistatud laevakaits- jate lähedased ise advokaatide palkamiseks raha leidma.

Pärast eilset Eesti–India parlamendirühma ja välismi- nisteeriumi asekanstleri Lau- ri Bambuse kohtumist otsu- tati, et olukorra lahendamisele kaasa aitamiseks saadab Eesti–India parlamendirühm India kolleegidele kirja, mille ees- märk on alustada parlamendi tasemel tõsisemat suhtlust. ●

Risto Vesikoja

Jarek Pavlihhini advokaat taotleb prokuratuuri tegevuse uurimist

Endise politseijuhi kaitsja püüab tõestada, et Jarek Pavlihhin püüti tahtlikult süüdi lavastada.

Kristjan Pihl
kristjan.pihl@epl.ee

Endise narkopolitseiniku Jarek Pavlihhini kaitsja Erki Kergandberg esitab lähiajal prokuröri tegevuse kohta kuriteoavalduse. Uurimine võiks tema hinnangul täpsustada asjaolusid, kes ja kuidas täpselt politseiniku süüdistuse fabritseerisid.

Pavlihhin väidab, et riigiprokurör Laura Vaik pakkus talle eeluurimise ajal mitu korda eri vormis kokkuleppeid. Kõige lihtsamalt öeldes tähendab see, et Pavlihhin võtab omaks ühe kuriteo ja Vaik jätab vastutatuks teise kuriteo süüdistusest välja. Ehk teisisõnu: Pavlihhin püüti süüdi kaubelda, leiab Kergandberg. Eilses ETV saates „Pealtnägija” lükkas riigiprokurör Laura Vaik need väited kategooriliselt ümber.

On ironiline, et möödunud aasta detsembri otsusega jättis riigikohus Pavlihhini süüdi üksnes selles kuriteos, mille puhul lubas Vaik esialgu

Jarek Pavlihhin

Pavlihhinile selliste ettepanekute tegemist kinnitanud ka ühel maakohtu istungil.

Nüüd on Vaik ja Pavlihhin vastakuti järgmises kriminaalasjas, mis nagu eelminegi käsitleb riigisaladuse avalikustamist. Uues süüdistuses lekitas Pavlihhin väidetavalt Tartu vanglas viibides kaaskinnipeetavale politsei salajaste kaastöötajate nimed. Ringkonnakohtu hiljutine otsus lükkas selle kahtluse aga täielikult ümber.

Nimelt leidis kohus süüdistusest paljude valeväidete ja loogikavigade kõrval, et isegi kui Pavlihhin nimetas kaasvangile mingisuguseid nimesid, ei

olnud need kindlasti politsei järeleandluste tegevusse kaasatud isikud. Selleks ei olnud nad täitnud seadusest tulenevaid tingimusi olla koostööaldis ja hoida riigisaladust. Ka polnud nad andnud selle kohta oma allkirja.

Nii lugus kohus nad lihtsateks informaatoriteks, kellega uurijad aeg-ajalt koostööd tegid. Riigiprokuratuur sellise tõlgendusega aga ei nõus-

Laura Vaik

tu ja kaebab otsuse edasi riigikohtusse.

Samal ajal kavatseb Pavlihhini kaitsja esitada omakorda kuriteoavalduse mõlemat Pavlihhini kriminaalasja juhtinud riigiprokuröri Vaigu kohta.

Ühe korra on Kergandberg Vaigu vastu avalduse juba teinud, kuid siis ei võtnud riigi peaprokurör Norman Aas seda uurimisse. „Toona oli tema vastus umbes selline, et praegu on kõige olulisem Pavlihhini süüasi, ootame selle ära ja siis vaatame edasi, mis saab,” selgitas Kergandberg.

Aas seisab Vaigu poolel

Norman Aas rõhutas, et toona prokuröri töös vigu ei leitud. „Tegemist oli keeruka ja eriarvamusi põhjustanud juriidilise küsimusega, mis varasemate kohtupretsedentide puudumisel on tavapärane. Seetõttu leian ka praegu, et riigiprokuratuuri poolt selles episoodis süüdistuse esitamine ja asja kohtu ette otsustamiseks viimine oli põhjendatud,” leidis Aas. Rohkem riigiprokuratuur ajakirjanduse vahendusel selgitusi ei anna.

Kergandbergi sõnul on aga praeguse kriminaalasja

Advokaat Erki Kergandberg kavatseb tõestada, et Pavlihhin püüti süüdi lavastada.

käigus ilmsiks tulnud sellised asjaolud, mille põhjal väärriks ülevaatamist ka eelmine kriminaalasi. Tema sõnul on süüdistuse aluseks olevad tõendid ilmunud välja tagantjärele ning tunnistajad andnud ütlusi nn masseerimise teel. „Pealegi, kas usaldusväärseks tunnistajaks saab lugeda viis korda karistatud isikut, kes istub vanglas tapmise eest?” küsis ta retooriliselt. „Kindel on, et see vang ei saanud üksi tegutsedes valeütlusi anda. Aga püüa tõestada – ringkaike on totaalne!” lausub Erki Kergandberg. ●

KAKS KÜSIMUST

Katrin Lunt

justiitsministeeriumi avalike suhete juht

● Miks paigutati Jarek Pavlihhin Tartu vanglas oma endiste uurimisel ühte osakonda?

Kõnealune endine politseinik viibis Tartu vanglas osakonnas, kuhu tavapäraselt vahistatud paigutatakse. See ei olnud seotud prokuratuuri ega uurimisasutuste sooviga. Vahistatuid hoitakse Eestis vanglates lukustatud kambrites nii, et nad ei puutu füüsiliselt kok-

ku teiste vangidega. Ohtu tema julgeolekule teiste samas osakonnas, kuid eraldi kambrites hoitavate vangide poolt ei olnud.

● Miks on Tartu vangla kambrites teiste kinnipeetavate kirjakeste saatsid?

Vangla on tuvastanud juhtumeid, kus radiaatoritoru loksutamisel on toru ümbrusesse õõnestatud pragu, mille kaudu on võimalik sedeli edasi anda. Vanglaametnikud kontrollivad kambreid regulaarselt ja selliste leidude puhul need kõrvaldatakse.

Kergandberg nendib, et nende versiooni tõestamine saab olema väga keeruline.

silma kinni pigistada. Teistes kuritegudes endist politseiniku süüdi ei mõistetud.

Eile õhtul ütles endise narkopolitseiniku kaitsja Kergandberg Eesti Päevalehele, et riigiprokuröri tele-eetris öeldu ei vasta tõele. Tema sõnul on Vaik

Eesti on inimkaubitsejate jaoks transiitriik Skandinaaviasse

Eestisse tullakse sellepärast, et siit on lihtne pääseda Rootsi ja Soome viivatele laevadele.

Tuuli Jõesaar
tuuli.joesaar@epl.ee

Möödunud nädalal külmus Piusal surnuks arvatavalt Sudaanist pärit illegaalne piiriületaja. Tema kaks kaaslast pääsesid eluga ja esitasid asüüliatõtluse. Kolm tabatud sudaanlast on vaid tilluke osa pealispinnast, mis varjab mitmesaja illegaali Eestist läbi toimetamist igal aastal. Möödunud aastal tabas politsei illegaalseid piiriületajaid 128 korral ja kokku saadi kätte 267 inimest, enamasti Vietnami, Süüria ja Hiina päritolu.

Eesti piirile ei jõua sellised rändajad omal käel ja nende smugeldajad ei tegutse heast tahet. Näiteks möödunud aastal tabatud vietnamlased maksid Euroopa Liitu pääsemise eest 8000 dollarit inimese kohta ja teel olid nad Poola, kus lootsid illegaalselt tööd leida.

„Kuna selline nõudlus on olemas, siis tekib ka pakkumine. Ei ole olemas eraldi isikut, kes veaks salakaupa ja eraldi isikut, kes veaks inimesi. Ikka jõuame samade isikute ja gruppideni, kes tegutsevad parasjagu sellega, mis tulu toob – täna suitsud, homme inimesed, ühehommene narkootikumid,” ütles keskkriminaalpolitsei juht Krista Aas. „See seltskond on väga kirju, alates kuritegeliku grupi liikmetest kuni küla pealt värvatud

transportijateni,” lisas ta. Selliseid vahendajaid on Eesti tabanud küll, aga peaorganiseerijateni on raske jõuda, kuna nad asuvad teistes riikides.

Võitlus tuuleveskitega

Krista Aasa sõnul suudab Eesti oma menetlustes jõuda enamasti ainult ühe lüli võrra edasi: tuvastada, kes oli smugeldaja riigis enne Eestit ja kes pidi immigrandid vastu võtma sihtriigis – näiteks Poolas või Rootsis. „Meie jaoks on sellega võitlemine natuke nagu tuuleveskitega võitlemine. Isegi kui õnnestub allhankes osutajad tuvastada, leitakse ülikiresti uued, kes töötasid üle võtavad ja jätkavad. See tähendab seda, et peamised jõupingutused tuleb suunata sellele, et saada vastutusele

organisaatorid, kes kogu ahelat juhivad. See on aga sageli raske, kuna eri riikidel on sellele kuriteole eri lähenemised,” ütles Aas. Kuigi illegaalsed piiriületajad Eestisse jääda ei taha, püütakse neid Eestisse tuua palju, kuna siit on tee lahti töötatud maale Skandinaaviasse või ka Poolasse, kus viimati hakkas kehtima migratsiooniamnestia. See tähendab, et salaja riiki hiilinud ja seal end siis üles andnud inimene tohib teatud ajaks paigale jääda. Peamiselt jõuavad illegaalsed piiriületajad Eestisse Venemaalt. See on ka loogiline, kuna Venemaa viisa saab Aafrikast või Aasiast pärit rändaja enamasti kerge vaevaga ja täiesti legaalselt. Edasine suund, kuskauku Euroopasse pääseda, valitakse vastavalt

lihtsusele. PPA piirivalvealadkonna juhi Rando Kruusmaa sõnul ei püüta inimesi Venemaalt otse Soome smugeldada sellepärast, et ei leita sobivaid äripartnereid. „Eestis on

Meie piiril saab lihtsamini kokkuleppele kui Soomes, kus venekeelseid pole.

suur vene keele kõnelejate kogukond, aga Soomes pole üle Vene piiri venekeelset elanikkonda ja siis ei teki häid „ärikontakte”. Meie ida- või kagupiiril saavad venekeelsed kergemini omavahel kokkuleppele ja suudavad „äri” püsti panna,” selgitas Kruusmaa.

Kui illegaalsel piiriületajal õnnestub kas võltsviisa – enim levinud viis, kuidas püütakse Eestisse pääseda – või inimkaubitseja abiga üle Eesti piiri jõuda, saab illegaal peaaegu ilma igasuguse riskita laevaga Rootsi või Soome sõita. See on asjaolu, mis valmistab PPA-le palju muret.

„Kui laevadel oleks isikute kontroll tõhusam, siis julgen arvata, et ei tahetaks nii väga Eesti kaudu liikuda,” ütles Kruusmaa. Skeem toimib nii, et vahendaja ostab kruisipileti Stockholm–Tallinn–Stockholm ja Rootsist Eestisse tulles tõmbab pardakaardid lugerist läbi vahendaja. Tagasiminekuks antakse pardakaardid juba illegaalide kätte ja tagasiteel enamasti inimesi ei kontrollita. ●

Ministeerium: ei saa luua teise riigi seadust järgivaid koole

Eestivenelaste PISA tulemused on kõrgemad kui Venemaa õpilastel

Meie venekeelsete koolide lapsed on tulemusi üha parandanud ja nüüd on nende teadmised loodusest juba üle OECD keskmise.

■ 2012. aastal ■ 2013. aastal

Loodusteadused	Matemaatika	Lugemine
Eestikeelne õpilane	Eestikeelne õpilane	Eestikeelne õpilane
535	519	507
549	529	524
Venekeelne õpilane Eestis	Venekeelne õpilane Eestis	Venekeelne õpilane Eestis
498	482	476
514	498	488
Venemaa õpilane	Venemaa õpilane	Venemaa õpilane
478	468	459
489	482	475

Allikas: Imbi Henno, haridusministeerium; graafika: Maret Müür

Eesti ja Vene haridusministrid on koostööd arutanud, aga kooli rajamist pole otsustatud.

Teete Tammeorg
teete.tammeorg@epl.ee

Kui Venemaa välisminister Sergei Lavrov üleilsel presikonverentsil teatas, et Venemaal on plaanis Balti riikidesse ja kaugemalegi rajada venekeelseid koole, oli Eestis esimene reaktsioon üllatus. „Me jõuame kokkulepetele mitte ainult Balti riikide, vaid ka teiste naabritega, kus venelasi elab, et luua sinna meie kulul Vene koole,” märkis Lavrov ja lisas, et koolid töötaksid Vene standardite alusel. Eesti haridusministeerium teatas aga, et Venemaa üksi teistesse riikidesse koolide asutamise otsust vastu võtta ei saa ja Eestiga kokkulepet pole.

Kuid avaldus ei tulnud päris tühjast kohast. Mullu septembris rääkis haridusminister Jaak Aaviksoo Den za Dnjomile antud intervjuus, et toetab mõtet rajada Eestisse mõni hea vene lütseum, kus vene kultuuri ja kirjandust õpetatakse kasvõi vene keeles. „Aga see peab olema riikidevaheline kokkulepe ja ma väga loodan, et läbirääkimised Vene Föderatsiooniga selleni ka viivad,” ütles Aaviksoo toona.

Lavrovi idee, et rajatavates koolides järgitaks Vene õppekavu, pole Eesti huvides.

Haridusministeeriumi üldharidusosakonna juht Irene Käosaar märkis, et ehkki Aaviksoo ja tema Vene kolleeg Dmitri Livanov kinnitasid novembri lõpus toimunud kohtumisel, et on haridusalasest koostööst huvitatud, siis detailidesse ei mindud.

Kuid tähelepanelikuks peaks tegema Lavrovi mainitud „standardid”, mis ametnike keeles pole sugugi tähtsuse

setu sõnavalik. Nii näiteks on Eesti haridusstandardiks valitsuse kinnitatud riiklikud õppekavad. Kui Lavrov pidas silmas, et Baltikumi rajatavates koolides järgitaks Vene õppekavu, pole see Käosaare sõnusi võimalik. „Mida selline vene lütseum tähendada võiks, ei ole läbi räägitud. Kuid Aaviksoo kindlasti ei pea silmas, et Eestisse tuleb kool, mis tegutseb teise riigi seadusandluse järgi. See ei oleks Eesti riigi huvides,” ütles Käosaar.

Teisalt lubab seadus õppekorralduses ka erandeid – nii näiteks töötab Eestis rahvusvaheline kool. Peale selle on võõrkeeles võimalik õppida näiteks Tallinna saksa gümnaasiumis, kuid sealgi järgitakse Eesti õppekavu.

Eestis tulemused paremad

Eelmise aasta lõpus avaldatud PISA haridustesti tulemused näitasid, et ehkki Eesti venekeelsete õpilaste tulemused on ikka veel eestikeelsete koolide õpilaste omadest maas, on vene õpilased punktivahet vähendanud (vt graafikut).

„Kui Eestit esindaksid ainult vene õppekeelega koolid, siis asetuks Eesti riikide järjestuses matemaatika tulemuse põhjal 25. kohale, edestades näiteks Prantsusmaad, Suurbritanniat, Norrat,” märkis haridusministeeriumi PISA ekspert Maie Kitsing. „Lugemise keskmise tulemuse põhjal paikneks Eesti 30.–34. kohal koos Hispaania, Luksemburgi, Portugali ja Iisraeliga ning loodusteadustes jagaks Eestiga koos Suurbritannia ja Sloveeniaga 20.–22. kohta.” Ta rõhutas, et need positsioonid on kokkuvõttes eespool Venemaa õpilaste kolme aine tulemustest.

Haridusametnikud põhjendavad edusamme sellega, et siinsed venekeelsed koolid on muutunud „haridusfilosoofiaks”. „Eestis on vene keeles võimalik saada tasemel haridust,” kinnitas Käosaar. ●

Peaminister Ansip pole päri Juhan Partsi ideega LNG terminali Soomega jagada

Peaminister Andrus Ansip ütles eile riigikogu infotunnis, et majandusminister Juhan Partsile antakse täna sel kabinetiistungil võimalus kahe vedelgaasiterminali rajamise plaani põhjendada. Ansip on veendunud, et turgude integreerimise alus on toruühendus BalticConnector ja tema sellest kergekäelselt loobuda ei taha.

„Juhan Parts on pidanud võimalikuks torujuhtme chitamisest vähemalt esialgu ehk siis Euroopa Liidu rahastatud

projektina esimese viie aasta jooksul loobuda. Kuulame ära ja küllap valitsus Eestile kasuliku otsuse langetab,” rääkis Ansip. „Üks Juhan Partsi ettepanek näeb ette kahe terminali ehitamist. Minu meelest see ei ole hea ettepanek, ta ei integreeri turgude. Gaasitoru jäävad eraldiseisvateks ka pärast seda, kui need terminalid on valminud.”

Eeldus on toruühendus

Peaministri sõnul ei annaks torujuhte Eesti ja Soome vahel

meie gaasitarbijatele kindlustunnet juurde. „Torujuhtme ärajätmist ei ole võimalik ühe laeva kurseerima panekuga kompenseerida. Raport, mis koostati Euroopa Komisjoni tellimusel, nägi kõige parema LNG terminali asukohana ette kas Eestit või Soomet. See asukoht valik või eelistus tulenes eelkõige toruühenduse olemasolust.”

Ansip ütles, et Eesti ja Soome gaasitorude ühendamise seonduvad küsimused tulevad täna valitsuse kabinetiis-

tungil arutlusele ja siis saab majandusminister põhjendada, miks tema ministeerium on pidanud vajalikuks torujuhtme ehitamisest vähemalt esialgu loobuda.

Esmaspäeval kirjutas Eesti Päevaleht, et Partsi pakkumine, et vedelgaasiterminali võiks luua nii Eestisse kui ka Soome ja gaasijuhtme ehitamine lükkuks edasi, on vastuolus valitsuse ametliku seisukohaga. Parts on väljendanud seisukohta, et kompromiss tuleb leida kiiresti. ● Delfi

Soome rahvatarkused parimal kujul

Kari!

MÄNNIKOORE-EKSTRAKT

Usu või mitte – see toimib igal juhul!

Aasta 2003 parim loodustood Soomes

Aasta 2010 parim loodustood Soomes

Luomu

Üle 35 a

parima enesetunde heaks

SELVER

Esitlus ja degusteerimine
reedel, 24. jaanuaril
kell 17-19 Järve Selveris
laupäeval, 25. jaanuaril
kell 11-13 Tondi Selveris

Valmistaja: Ravintorengas OY
Maaletooja: Männi Vägi OÜ
www.mannivagi.ee
tel. 5557771

www.ravintorengas.fi

Müügil suuremates Selverites!

Taavi Rõivas: uue reformi eesmärk on läheneda igaühele individuaalselt

Intervjuu

Kelli Seiton
reporter

Pärast töövõimereformi peab kõigil olema võimalus tööl käia ja riik kavatseb selleks igaühe vajadustega arvestada.

Valitsuses kooskõlastusringil oleva töövõimereformiga tahab sotsiaalministeerium muuta pea pooltsadat seadust. Minister Taavi Rõivas selgitab, kuidas muutused, mis on palju küsimusi tekitanud, hakkavad inimese elu mõjutama.

•• Mis on teie jaoks töövõimereformi juures kõige olulisem muutus?

Kõige olulisem on, et võimaldame kõikidel, kes soovivad tööd teha, seda tulevikus oluliselt lihtsamini ja tulemuslikumalt saavutada. Oleme osalise ja puuduva töövõimega inimeste käest küsinud, kui paljud oleksid huvitatud sellest, et enda ja oma pere toimetuleku parendamiseks tööd teha. Kaks kolmandikku neist ütlevad, et neil oleks selle vastu huvi.

Reformi kõige olulisem tulemus on see, et saame rohkem investeerida inimeste tervisesse rehabilitatsiooniteenuste ja abivahendite kaudu. Näiteks rehabilitatsiooniteenuste eelarvet on plaanis tööealistele neljakordistada. Üks eesmärk on ka läheneda igaühele individuaalselt ja igaühele antav lahendus tekitab komplekti võib olla veidi erinev. Näiteks paljusid aitaks see, kui rehabilitatsiooniteenust saaks praegusest näiteks kaks või kolm korda pike-ma aja jooksul.

•• Näib, et reform on suunatud ainult osaliselt töövõimetutele. Neile 28 000 inimesele, kes on hinnanguliselt täielikult töövõimetud, antakse signaal, et neid tööturule ei oodata.

Praegu kehtiv süsteem kahjuks annab sellise signaali nii neile, kellel on osaline, kui ka neile, kes on täielikult töövõimetud. Ja minu arvates on see väga halb signaal. Tulevikus on nii, et kõigile, kel on osaline töövõime, anname signaali, et teeme kõik selleks, et saaksite tööturul ja ühiskonna elus aktiivsed olla. Ja neile, kes uue hindamise järgi pole töövõimelised, ütleme, et mõistame, et te ei saa tööd teha, ja teeme kõik selleks, et teil oleks taga-

tud teenused. Ja kui tunnete, et teie reaalne töövõime on parenenud ja ikkagi soovite tööd teha, siis ka teile on kõik teenused avatud.

Aga me ei saa eeldada, et kui inimene on hinnangu järgi 100% töövõimetu, peaks ühiskond kõiki neid kohtlema samamoodi kui neid, kellel on osaline töövõime. Me räägime ikkagi ka voodihaigetest. Võin tuua näiteid ka nendest inimestest, kellel on 100% töövõimetust, aga nad töötavad ja teevad seda hästi. Säravad isikud.

•• Üks reformi aspekt on tööandja toetamine. On puudeid, mis nõuavad suuri investeeringuid, et inimene saaks üldse oma töökohta siseneda. Kui palju on riik nõus rahaliselt siin tööandjale appi tulema, et tööpaika erivajadustega töötaja jaoks kohandada?

Me ei saa eeldada, et näiteks mõni pank täiesti nullist hakkab ehitama oma peakonto-

inimestel tööd teha, siis see on seda kulutust väärt.

•• Inimese töövõimet hakatakse selgitama uue hindamismetodiga. Mis on siin piirid, mil inimene töövõimeliseks hinnatakse. Näiteks ametnik, kes istub ratastoolis, aga see ei sega tema tööd – kas ta saab toetust või mitte?

Kindlasti saab. Sellisel puhul on nii praeguse süsteemi kui ka tulevase korral enamasti tegemist ikkagi osalise töövõimega. Tulevikus on meil võimalik seda inimest aidata märksa rohkem selle kaudu, et pakume talle teenuseid tema tervise parandamiseks ja hoidmiseks, teiseks tööle jõudmiseks ja ka töökohal liikumiseks.

Kindlasti saame konkreetse inimesega arutada, mis on tema jaoks takistused ja mida ta saab teha.

•• Hindate, et 2020. aastaks on osalise töövõimega inimesi 10–15% vähem. Kes need on?

Kui täna midagi ei muudaks, oleks 2020. aastaks mõnikümend tuhat inimest töövõimetuna juures. Üks eesmärk on, et tulevikus tekiks uusi töövõimeid vähem juurde. Selleks on konkreetsed plaanid töökeskkonna ohutuse suurendamisel. Näiteks inimesel oleks võimalik teatud tervisteenuseid saada siis, kui tervisehädade esimest korda märku annab. Enamik juhtumeid töövõimetuse puhul on ju psüühilised haigused ja luu- ja liigesehaigused. Mõlemat on võimalik varajase märkamise korral ennetada.

Teine grupp, mis saab olema väiksem, on see, et ravi ja rehabilitatsiooni abiga on teatud juhtudel võimalik inimeste tervist ikka sedavõrd parandada, et nende töövõime ja tervis taastub sajaprotsendiliselt. Ma ei alahindaks seda. Kui palju on neid inimesi, on vara öelda.

•• Mainisite, et riik pakub erivajadustega inimestele abi ka tööle jõudmiseks. Ometi tekib küsimus näiteks maapiirkondades elavate inimeste puhul, kellel on keerulisem tööd leida või tööle jõuda. Miks on nemad reformist kõrvale jäetud?

Kindlasti pole nad välja jäänud, aga peame arvestama, et need samad riskid, mis on kõikidel teistel töötajatel töö leidmisel, on maapiirkondades ka erivajadustega inimestel.

Kindlasti ei võta me hoiakut, et inimesi, kes elavad väga kaugegetes metsatukkades, pole võimalik aidata. Peame tegema kõik, et ka neid aidata. •

Ilma reformita oleks 2020. aastaks mõnikümend tuhat töövõimetut juures.

rit, siis lifti paigaldaks tulevikus sinna riik, sest ratastoolis inimene ei saa trepist liikuda. Kui näiteks konkreetsel korrusel, kus inimene töötab, pole tualettruum ratastooliga ligipääsetav – on kas liiga väike või sinna ei pääse ligi –, siis seda laadi investeeringuid saab toetada küll.

Kui ettevõtte ikkagi tunneb, et tal on vaja tuge, siis meie oleme valmis seda tuge andma. Tulemus on, et ettevõtte poolt vaadates on kahe sama kvalifikatsiooniga inimese palkamisel võrdne olukord. Ta ei pea alateadlikult rehkendama, et kui palkab ratastoolis inimese, peab mitu tuhat eurot investeerima ja ümber ehitama.

•• Rahalist ülempiiri siis pole? Seadusesse kindlasti ülempiiri ei pane. Aga kindlasti on siin koht, kus töötukassa peab hindama, et kulutus oleks proportsioonis.

•• Te räägite uutest majadest, aga kui võtta üks näide ühest Eesti vallast, kus vallamaja on tavalises kortermajas. Kui oleks vaja lifti sinna majja, et võtta liikumispuudega inimene tööle, kas see oleks mõeldav?

Ma arvan küll. Kui see lift on seal kõige parem lahendus, mis kohapeal aitab. Me oleme valmis sellisteks lahendusteks. Kui see on ainuke asi, mis konkreetsetes kohas aitab erivajadustega

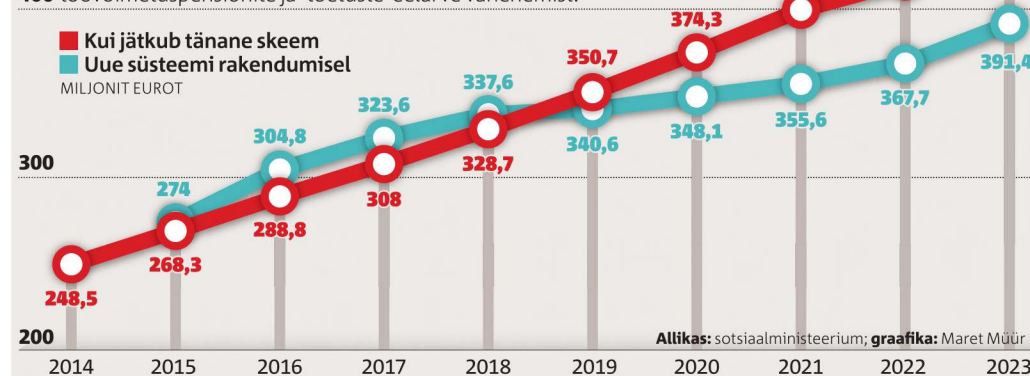

Taavi Rõivase sõnul on töövõimereformi ettevalmistamine graafikus ja näiteks jaanipäevaks peaks riigikogu olema selle vastu võtnud.

Foto: Ilmar Saabas

Uue süsteemiga õnnestub kokku hoida

Uue süsteemi rakendamisel prognoosib sotsiaalministeerium töövõimetuspensionite ja -toetuste eelarve vähenemist.

Muutused töövõimereformis

- Töövõime kao protsendi asemel määratakse inimene kas töövõimeliseks, osaliselt töövõimeliseks või töövõimetuks.
- Töövõimet hakkab määrama sotsiaalkindlustusameti asemel töötukassa.
- Seni on töövõimetust määratud ainult meditsiinilise hinnangu põhjal, reformiga lisandub sellele ka vestlus töötukassa spetsialistiga, kellega vaadatakse, mida inimene saab ja ei saa teha.
- Toetuse saaja peab täitma aktiivsuse nõudeid, näiteks olema ametlikult töötu, õppima, või töötama.
- Kui osalise töövõimega te-

gu põhjal, reformiga lisandub sellele ka vestlus töötukassa spetsialistiga, kellega vaadatakse, mida inimene saab ja ei saa teha.

nib üle 640 euro, väheneb tema 180-eurone toetus.

•• Kui sissetulek ületab 960 eurot, toetust ei saa. Sissetulek tähendab kõiki tasusid, mida maksustatakse vastavalt sotsiaalmaksuseadusele. Sinna ei kuulu ettevõtlustulu – dividendid ega ka FIE ettevõtlustulu.

Tapa erikooli „autoriteetidid” korraldasid suuremat sorti mässi

Eilne mäss Tapa erikoolis tipnes pedagoogide ründamise ja koolist põgenemisega.

Risto Vesikioja, Erik Rand
uudised@epl.ee

„Asi kääris tegelikult juba paar päeva. Üleeile oli nii, et kõrge-ma hierarhia poisid ei tahtnud hommikul kooli minna. Saime nad voodist kätte, nõudsim kooli minekut ja nad läksid. Koolipäev ja õhtu möödusid rahulikult,” rääkis Tapa erikooli direktor Ene Kukk.

Eile hommikul kordus sama. „Sundisime neid taas tundidesse minema. Samuti

Laamendajaid oli umbes 15, ülejäänud õpilased vaatasid asja kõrvalt.

otsisime poiste toad läbi. See neile muidugi ei meeldinud ja siis mulle öeldi, et seda sa, direktor, veel kahetsed,” jätkas koolijuht.

Tapa erikooli õppe- ja eluruumid asuvad eri hoonetes. Eile hommikul kella kümne paiku tegid poisid õppehoones ühe suure akna katki, kuid siis õnnestus nad maha rahustada. Pärast lõunasööki aeti kõik kooli 28 poissi spordisaali, kuhu oli kogunenud ka kooli personal. Algas arutelu laamendamise ja vastuhaku põhjuste üle. „Nad tõid siis

välja selle, et nad ei saa hommikul magada, neil ei ole suitsu, nad ei või Tapa linna vahel jalutamas käia ja nad tahaksid alkoholi,” rääkis Kukk. Ta kirjeldas, et sõna võtsid just nn kõrgemad autoriteetidid ehk vanemad noormehed, kuid olukord paistis siiski rahulik.

Turvatöötajad jäid alla

Pärast väitluse lõppu umbes kella 13.30 paiku algas aga täielik mäss ja laamendamine. Lõhuti kõike, mis ette jäi. Mässajaid oli umbes 15, ülejäänud õpilased vaatasid rahulikult kõrvalt.

Kohe pärast laamendamist hakkasid poisid koolimajast välja tungima. „Töötajad seisis välisukse ees. Üks noormees tõukas mind väga tugevasti rindu ja ütles, et sina mind kinni ei pea, ja tormas välja,” kirjeldas Kukk. Välja tormas kümmekond poissi, osa laamendajad otsustasid koolimajja jääda.

Ida prefektuuri pressiesindaja Mari Riina Rist rääkis, et plehkupannutest seitse saadi kohe kätte. „Kolm poissi, keda alguses ei tabatud, tulid ise kooli tagasi.” Rist märkis, et viimasel ajal on probleemid kooli kasvandikega süvenenud ja kooli juhtkond peaks sellele kindlasti tähelepanu pöörama.

Direktori sõnul on neil küll mõned turvatöötajad, ent nende jõud ei käi sageli poistest üle. „Arvestades, kui raskete noortega me töötame, peaks turvapersonali mõjutusvahendid teistsugused olema,” nentis Kukk.

Harjumaa alaealiste komisjoni esimees Jaano Rässa leidis, et mäss oli loogiline jätk haridusministeeriumi viimase 7–8 aasta süstemaatilistele tegematajätmistele selles valdkonnas. „Erikoole käsitletakse ministeeriumis lihtsalt tavaliste koolidena, millele pole vaja mingit eri tähelepanu ja lisaressursse,” rääkis Rässa. ●

Politseid vajatakse paar korda aastas

Viimane suurem mäss oli Tapa erikoolis 2010. aastal, kui poisid lõhkusid samuti aknaid ja loopisid koolipinke õue. Suuremat laamendamist, mille korral politsei välja kutsutakse, tuleb ette aastas kord või paar. Lõhkumiste, poiste omavaheliste kakkude, töötajate ründamise ja muu sellise kohta tuleb politsei-

le kirjutada aastas kokku paar-kümmend avaldust.

Tapa erikool on põhikooli ja gümnaasiumiseaduse alusel töötav haridus- ja teadusministeeriumi hallatav põhikool kasvatus- ja eritingimusi vajavatele 10–18-aastastele poistele. Koolis õpitakse nii vene kui ka eesti keeles.

Eriti jõhkralt tegutsesid mässajad teise korruse pesuruumis, kus wc-de vaheseintesse peksti suured augud. Lisaks seintele löödi puruks aknad, wc-potid, peeglid ja uksed. Fotod: Martin Dremļjuga

Linnuhuviliste massid pööravad pilgud puudele ja põõsastele

Omapärasel talvise kodanikuteaduse projektis osalevad tuhanded inimesed.

Ulvar Käär
ulvar.kaart@epl.ee

Homme, laupäeval ja pühapäeval toimub järjekordne talvine aialinnuvaatlus. Kõigest mõne aastaga meie kõige populaarsemaks linnuvaatlusürituseks kujunenud ettevõtmist vedav Aarne Tuule sõnas, et linde on vaatlema oodatud kõik huvilised, sõltumata linnutundmise tasemest.

„Osalemine on väga lihtne: reedel, laupäeval või pühapäeval tuleb vaid leida üks tund, minna koduaeda või parki ja märkida üles kõik seal kohatud linnuliigid,” ütles Tuule. Koduaias võib vaadelda ja kirja panna näiteks lindude toit-

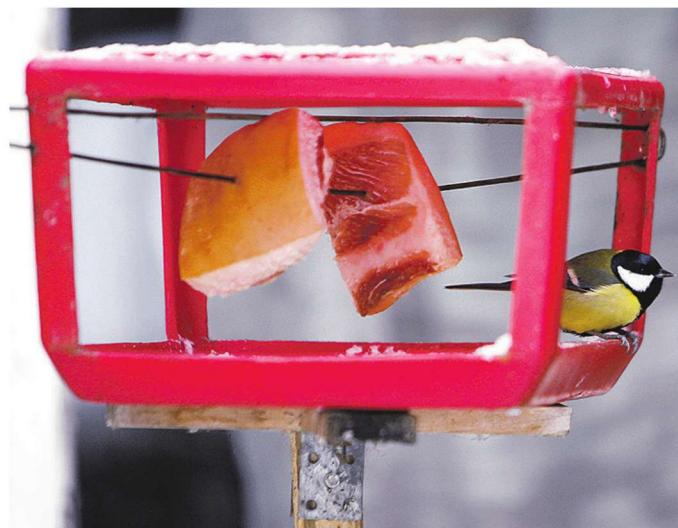
miskohta külastavaid tiivulisi. Külma tõttu võib toitumas käivaid linde ka koduaknast vaadelda.

Seejuures soovitas Aarne Tuule kõigil huvilistel uurida ka Eesti ornitoloogiaühingu ettevõtmise kodulehekulge www.eoy.ee/talv. Sealt leiab materjale, mis aitavad linnuliike määrata, samuti vaatluste registreerimise ja edastamise ankeete ning palju muud teemakohast. „Vaatluste tulemusi on võimalik sisestada ürituse kodulehel, aga vastava ankeedi võib meile ka postiga saata,” märkis Tuule.

Suure linnuvaatlusega kogutud andmed kuluvad talilindude arvukuse muutuste jälgimisel marjaks ära.

Mullu nähti 61 liiki

Mullu osales üritusel üle 2500 inimese, kes vaatasid kõikjal Eestis rohkem kui 65 000 lin-

Rasvatihane on arvukaim talvine aialind.

Foto: Priit Simson

du 61 eri liigist. Nelja aasta vaatlusandmed näitavad, et kõige rohkem on nähtud rasvatihaseid, rohevinte ja põldvarblaseid. Harvem on nähtud näiteks vesipappi, roherähni,

kanakulli, hiireviud ja merikotkast. Aialinnuvaatlused on väga populaarsed Suurbritannias, kus on neist viimastel aastatel osa võtnud pea 600 000 inimest. ●

VIIMSI
VALLAVALITSUS

**Viimsi Vallavalitsus otsib oma meeskonda
LASTEKAITSESPETSIALISTI,**

kelle peamised tööülesanded on laste ja pere nõustamine sotsiaalseltest õigustest ning abistamise võimalustest, abivajavatele peredele abi osutamise korraldamine ning järelevalve, vanemliku hoolitsuseta laste elu korraldamine, juhtumipõhise töö kavandamine koostöös sotsiaalseadustiku liikmetega, eestkostesüsteemi rollist tulenevate tööülesannete täitmine, laste õiguste ja huvide kaitsmine, asendushooldusega seotud toimingud, ennetustöö.

Nõuded kandidaadile:

- sotsiaaltöölalane kõrgharidus (soovitavalt lastekaitsele spetsialiseerunud);
- vastavus avaliku teenistuse seaduses kohaliku omavalitsuse ametnikule kehtestatud nõuetele;
- valdkonna töös vajalike õigusaktide tundmine;
- haldusdokumentide ja ametikirjade koostamise ja vormistamise oskus;
- eesti keele oskus kõrgtasemel;
- inglise ja vene keele oskus suhtluskasandil;
- väga hea suuline ja kirjalik eneseväljendusoskus ning hea suhtlemis- ja koostööoskus;
- kohusetundlikkus, otsustus- ja vastutusvõime;
- iseseisvus ja analüüsivõime;
- kõrge stressi- ja pingetaluvus, võime töötada pingelolukordades;
- heal tasemel arvuti kasutamise oskus (MS Office kontoritarkvara);
- B-kategooria juhiloa olemasolu.

Kasuks tuleb:

- eelnev töökogemus lastekaitsetöö alal;
- eelnev töökogemus riigi või kohaliku omavalitsuse sektoris.

Ametikohal pakutakse sõbralikku ja arengule suunatud kollektiivi, enesetäiendamise võimalusi, mitmekesist ja vastustusrikast tööd, puhkust 35 kalendripäeva.

Tegemist on ametikohaga avaliku teenistuse seaduse mõistes.

Kandidaatidel palume esitada avaldus, elulookirjeldus, motivatsioonikiri koos palgasooviga ja haridust tõendava dokumendi koopiat hiljemalt **5. veebruariks 2014** aadressil Nelgi tee 1, Viimsi alevik, 74001 Harjumaa või digitaalselt allkirjastatuna e-posti aadressil heli@viimsiv.ee.

Lisateave tööalastes küsimustes: Reet Aljas, tel 6028824 või reet@viimsiv.ee.
Lisateave konkursi puudutavates küsimustes: Heli Kannes, tel 6028872 või heli@viimsiv.ee.

OLÜMPIAKOMITEED SAID TERRORIÄHVARDUSI

Mitme Euroopa riigi olümpia-komiteed said eile kirja, milles ähvardati terroriga eesseisvatel taliolümpiamängudel Sotšis. Näiteks Ungari komitee esimees Zsolt Borkai ütles, et ähvardust

võetakse tõsiselt ning sellest teatatakse rahvusvahelisele olümpia-komiteele (ROK) ja olümpiamängude korraldajatele Venemaal. Olümpiamängud algavad 7. veebruaril. **Delfi**

LEITI HARULDASELT SUUR SININE TEEMANT

Lõuna Aafrika Vabariigis leiti erakordselt suur sinise teemanti eksemplar. Leid tuli välja Cullinai kaevanduses, mis asub Pretoriast umbes 40 kilomeetri kaugusel, ja kaalub 29,6 karaa-

ti. Mullu leiti Lõuna-Aafrikas 25,5-karaadne sinine teemant, mis müüdi oksjonil 12,5 miljoni euroga. Kaevanduse omanik-firma Petra nimetas leidu üheks ajaloo erakordseimaiks. **EPL**

Oligarhid Vladimir Antonov ja Raimondas Barnauskas pagesid kohtu eest Londonisse.

Foto: Leedu Delfi

Leedu on petupankureid Londonist kätte saamas, Eesti aga Galojani mitte

Pärast kaheaastast kohtusaagat sai Leedu prokuratuur Suurbritanniast röömusõnumi.

Raimo Poom
raimo.poom@epl.ee

Suurbritannia kohus otsustas esmaspäeval lubada Vilniusele välja anda endistest Snoras panga omanikest oligarhid Vladimir Antonovi ja Raimondas Barnauskase.

Leedu võimud on neid taga ajanud juba 2011. aastast, mil nad putkasid oma Balti pangandusvõrgus alanud jama-de tõttu Londonisse. Samal aastal, keset maailmas möllanud finantskriisi, sai selgeks, et Antonovi ja Barnauskase omanduses olev Snoras pank oli oma seisukorda tükk aega tegelikkusest paremana näidanud. Äkilise pankroti vältimiseks tuli Leedu valitsusel ettevõtte natsionaliseerida.

Snorase kukkumine tähendas doominoefektina, et kohe langes ka selle omanduses olnud Läti Krājbanka, mis tuli omakorda Läti valitsusel tava-hoiustajate kaitseks üle võtta.

Snorases tehtud kontrollide käigus avastati, et Antonov ja

Barnauskas olid pangast kõrvaldanud eri teid pidi pea poole miljardi euro eest varasid.

Meestele oli juba varem meeldinud Leedu asemel hoopis Suurbritannias Vene oligarhide moodi oma varandust luftitada. Näiteks ostis Antonov, kel on Vene kodakondsus, ainult paar kuud enne oma Leedu panga kokkukukumist saareriigis Portsmouthi jalgpalliklubi.

Jamade alates ei tõstnud kumbki enam Leetu oma jalga. Lootes vist nagu paljud tei-

ma enda väljaandmise vastu, nende põhiväide oli Leedu algatatud kriminaalasja võimalik poliitiline motiveeritus.

Esmaspäeval aga langetas Westminsteri magistraadikohutunik John Zani otsuse, et Antonovi ja Barnauskase võib Vilniuse soovi kohaselt välja anda. „Ma ei leia, et kummagi vastu eksisteeriks [Leedu] kohtuprotsessil eelarvamusi,” teatas Zani otsuse kuulutamisel uudiste-agentuur Bloomberg andmeil.

Ehkki otsust saab veel kõrgema astme kohtusse edasi kaevata, on siiski tähelepanuväärne, et Leedu võimud võitsid varakate ja heade sidemetega oligarhide vastu üliolulise lahingu.

See omakorda annab lootust ka Läti võimudele, kes teatasid eile kahe isiku vastu süüdistuste esitamise seoses suure ulatusega varade kõrvaldamisega Krājbankast. Üks süüdistatav on panga viimane kohalik juht Ivars Prieditis, teise isikut pole teatavaks tehtud. Kohaliku meedia andmeil võib selleks olla aga Krājbankat läbi Leedu Snorase panga omanud Vladimir Antonov. ●

Panga põhjalasknud mängisid Suurbritannias poliitilise tagakiusamise kaardile.

sed Vene oligarhid leida endile esitatud raha kõrvaldamise süüdistuste eest kaitset Suurbritannia justiitsüsteemilt.

Eelarvamusi ei tuvastatud

Ent Leedu võimudel läks korda anda kohe välja Euroopa vahistamismäärus ning arestida ka Antonovi ja Barnauskase varasid kokku 230 miljoni euro eest. Mõistagi hakkasid oligarhid Londonis protsessi-

Eesti pole Galojani kohtuasjas midagi saavutanud

Kui Leedu võimud suudavad oligarhid Suurbritanniast kätte saada, siis Eesti justiitsüsteem on hädas Eesti Euroopa liikumisest raha pihta pannud Anna-Maria Galojani väljaandmise saavutamise. Neiu käib Londonis ringi hoopis tehtud tegelasena.

Seejuures pole Galojani mitte süüdistatav, vaid 2011. aastal kohtus süüdi mõistetud 60 000 euro omastamises. 7. veebruaril 2012 ehk pea täpselt kaks aastat tagasi pidi ta ilmutama oma vanglakaristust kandma, kuid putkas selle asemel Londonisse. Seal väidab end nagu Leedu oligarhid poliitilise tagakiusamise ohver olevat.

Kuid Eesti justiitsametnikud pole suutnud terve selle aja jooksul Galojani karistust kandma panna. Ka eile tuli käsi laiutada. „Sel teemal tõepoolest midagi uut praegu öelda ei ole. Galojani loovutamise otsustamine on Suurbritannia kohtumenetluses veel pooleli,” tõdeti ministeeriumist.

Laimdota Straujuma opositsiooni ei veena.

Foto: AFP/Scanpix

Läti uus peaminister Straujuma: valitsus jätkab koostöös

Valitsusse jäid kõik senised võimuparteid, lisandusid rohelised ja talunikud kolme kohaga.

Kaivo Kopli
kaivo.kopli@epl.ee

Eile Läti peaministriks saanud Laimdota Straujuma kuulutas oma seimis peetud kõnes enne valitsuse ametisse kinnitamist, et sellest saab järjepidevuse ja koostöö valitsus, mille peamine ülesanne on „sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamine, lätlaste kodumaale tagasi pöördumisele kaasa aitamine ja demograafilise olukorra parandamine”.

Võrreldes tagasi astunud Valdis Dombrovskise valitsusega on Straujuma koalitsioonis üks erakond juures: Roheliste ja Talunike Liit, mis sai kolm ministrikohta. Rohelised talunikud said omale põllumajandus-, sotsiaal- ja kaitsevaldkonna. Reformiparteil on viie asemel nüüd kolm ministrit. Juhtivale Ühtsusele jäi koos peaministriga seitsme asemel viis kohta (ameti säilitanud transpordiminister ei kuulu küll erakonda ja Straujuma astus Ühtsusse alles peaministri kandidaadiks saades). Rahvuslastel on varasema kahe asemel kolm ministrit (kusjuures koha säilitanud kultuuriminister ei kuulu parteisse).

Seega jäi opositsiooni ainult Koosmeele Keskus, kes esindab peamiselt venekeelseid valijaid. Suurimaks kaotajaks võib pidada kaitseministri kohal olnud peaministriparteilast Artis Pabriksit, keda Ühtsus pakkus kaks korda valitsusjuhiks, kuid kes lõpuks üldse üle parda heideti.

President Andris Bērziņš sõnul, kes Pabriksi kaks korda tagasi lükkas, läks Straujuma valitsuse moodustamise protsess üllatusteta ja saavutati hea kompromiss. See-eest kuulutas

Ühtsuse liider, seimi spiiker Solvita Ābolta eelmisel nädalal, et tal on selle pärast lausa häbi, kuidas valitsust kokku pandi.

„Mul on häbi, kuidas see toimub nii avalikus ruumis kui ka seismisel,” ütles ta Läti Raadiole. Ābolta sõnul seati läbirääkimistel esikohale parteilised huvid ja soov saada kõrgeid ametikohti. „Juba ammu pole ma näinud nii teravat võitlust koha pärast. Kahjuks ka omade vahel,” märkis Ābolta, kellele on ette heidetud seda, et ta ise parteijuhina valitsuse etteotsa ei asunud.

Viimase hetke pinged

Teadaolevalt tekitas kõige kriitilisema olukorra Reformipartei soov säilitada majandusministri koht ja ministrina ses ametis Daniels Pavluts. Straujuma ei soostunud sellega ja viitas ühtlasi Zolitūde kauplu-

Maxima katastroofi eest vastutuse võtnud Dombrovskis oli ametis rekordkausa.

sevaringule, mille eest vastutas kaudselt ka majandusministeerium. Reformipartei jäi kindlaks nõudmisele, et see ministeerium peab olema nende käes, ja teatas, et kahe oma ministriga valitsuses nad ei lepi. Alles teisipäeval, mil oli lubatud valitsuse koosseis teatavaks teha, saavutati lõplik kokkulepe. Majandusminister on reformikas Vjačeslavs Dombrovskis, senine haridusminister.

Maxima katastroofi eest poliitilise vastutuse võtnud ja tagasi astunud Valdis Dombrovskis saavutas aga peaministrina Läti rekordi. Ta oli peaministri ametis 1777 päeva ja lõi sellega senise 1632-päevase rekordi, mis oli Ivars Godmanise nimel. ●

RUHNU SAAR OTSIB TAKSOT JA JUHTI

1. veebruarini kestab Ruhnu saarel taksoteenuse osutaja leidmiseks konkurss, kirjutas Saarte Hää. Vallavanem Aare Sün-ter ütles, et seni on saarel aasta läbi bussiteenust pakkunud vald,

ent et nõudlus on suur ainult suvel, otsitakse uut teenusepakku-
jat. Vallavanem oleks rahul ka, kui mõni suur taksofirma saarele tuleks. Seni ei ole keegi konkursi vastu huvi tundnud. **Ärileht**

Foto: Priit Simson

Käibemaksuseadus 2.0 – 1000 euro piir jääb paika

Rahandusministeeriumis esitleti palju ägedat vastuseisu tekitanud eel-
nõu täiendatud versiooni.

Lemmi Kann
uudised@arileht.ee

Rahandusministeerium ning maksu- ja tolliamet tutvustasid eile uuenduskuuri läbi teinud käibemaksuseaduse eelnõud, millega kehtestatakse kohustus deklareerida 1000 euro piiri ületavad tehingud. Ministeeriumi tolli- ja aktsiisipoliitika osakonna juhataja Marek Uusküla sõnul võeti eelnõusse tehtud muudatustes arvesse nii president Toomas Hendrik Ilvese (kes esialgse eelnõu välja kuulutamata jättis) kui ka ettevõtjate, erialaliitude ja rahanduskomisjoni ettepanekuid.

Muudetud eelnõu näeb ette, et käibemaksudeklaratsiooni lisas ei tule esitada andmeid, millele laieneb kutse- või ametisaduse hoidmise kohustus. See punkt puudutab nn vabade elukutsete esindajaid nagu näiteks advokaadid ja notarid.

Teiseks lisati eelnõusse säte, et kuni 2015. aasta 31. detsembrini ei pea tehingupartnerile esitatud arveid eraldi esile tooma. Kuu jooksul esitatud arvete summa võib tehingupartneri lõikes kokku liita. Sellise ettepaneku tegid jae-kaubandusketid, kes vajavad tehingute suure hulga tõttu keerukamate arenduste tegemiseks rohkem aega.

Maksu- ja tolliameti juht Marek Helm avaldas lootust, et positiivse stsenaariumi korral võiks seadus jõustuda oktoobris.

Samuti anti ettevõtjate palvel muudatusega võimalus esitada käibemaksudeklaratsiooni lisas kõikide arvete andmeid.

Kui eelmisel aastal kaaluti deklareerimisel 1000 euro piiri tõstmist, siis see jääb ikkagi paika.

Uusküla nentis, et eelnõu seletuskirja esimeses versioonis jäi selle koostajate argumendatsioon käibemaksudeklaratsiooni lisa kehtestamise vajalik-

kusest ilmselgelt liiga nõrgaks. „Proovisime seekord paremini põhjendada,” kinnitas ta.

Selgem hinnang

Täiendatud eelnõus hinnatakse tema sõnul selgemini regulatsiooni proportsionaalsust ja jõutakse järeldusele, et ettevõtlusvabaduse piiramine ausa konkurentsi tagamise eesmärgil

kaalub üles ettevõtetele kaasneva kohustuse ja osa ettevõtjate ühekordse infotehnoloogia muutmise kulu. „Eelnõu seletuskirja täiendati arutlus- ja arvutuskäikudega, mis kõrvaldab mõistlikul lugejal põhjendamatu kahtluse, et maksuaugu vähenemine on hüpoteetiline oletus,” seisab rahandusministeeriumi selgituses.

Maksu- ja tolliameti peadirektor Marek Helm avaldas lootust, et positiivse stsenaariumi korral võiks seadus jõustuda oktoobris, kuus kuud pärast seda, kui see avaldatakse Riigi Teatajas. Selleks ajaks peaks Helmi sõnul valmima ka IT-lahendus, mis teeb deklaratsiooni lisa esitamise ja andmete töötlemise võimalikuks.

Muudatustega eelnõu ja uus seletuskiri saadeti eile arvamuse avaldamiseks edasi huvigruppidele. ●

Hea teada

- Käibemaksudeklaratsiooni lisa peab hakkama esitama umbes **45 000** ettevõtet
- Käibemaksu auk on aastas umbes **270** miljonit eurot
- Käibevarjamise osakaal on maksuaugus umbes **44%**
- Kontrollide käigus parandati käibemaksudeklaratsiooni **38%** juhtudel
- Eelarvelaekumised suurenevad **30** miljonit eurot

Allikas: rahandusministeerium

Otsekorraldusi eelistanud SEB kliente ootab e-arvele üleminekul hinnatõus

Ettevõtte või korteriühistu peab iga kuu välja käima 12 eurot ja iga arve eest eraldi 15 senti.

Ann-Marii Nergi
ann-marii.nergi@arileht.ee

Kui korteriühistu tahab korteriomanikele võimaldada ka edaspidi kommunaalarvete tasumist n-õ otsekorraldusena ehk SEPA-le ülemineku järgselt uue nimega e-arve püsimakse kaudu, tuleb SEB panga kaudu maksjatel välja käia igakuise „e-arve edastamise lepingu püsikuluna” ter-

velt 12 eurot (+ käibemaks) ja veel 15 senti iga saadetud arve eest.

Enne SEPA-t sai SEB-s valida kolme otsekorraldusi võimaldava paketi vahel, millest näiteks viimati nimetatud puhul ei pidanud kuutasu üldse maksma ja iga väljastatud arve pealt tuli tasuda 26 senti.

Maksa, et arvet maksta

Kuigi pank ütles, et 12-eurost kuutasu peab maksma ikkagi äriklient ehk ettevõtja, kes arve edastamise teenuse tellib, siis korteriühistute puhul on teenuse tellijad ja selle eest maksjad ühistu liikmed. Ehk sisuli-

sealt peab otsekorraldust sooviv korteriomanik maksma iga kuu selle eest, et saaks arvet maksta.

SEB pressiesindaja Evelin Allase sõnul ei tohiks kuus 12 eurot korteriühistule üle jõu käia, kui summa kõikide korterite vahel ära jagada. Konkreetse näitega pöördus aga Ärilehe poole üks korteriühistu, kes enne tasus 26-sentiseid arveid ühistu rahast. Nüüd otsustati, et kuna otsekorraldust ei kasutanud kaugeleki kõik ühistu liikmed, peavad kuutasu kinni maksma ainult need korteriomanikud, kes just seda teenust soovivad.

Swedbanki pressiesindaja Mart Siilivask kinnitas, et nemad kuutasupõhist hinda ei rakenda, küll aga küsitakse raha iga Swedbanki edastatud pangasisese e-arve eest, mille hind on 19 senti (käibemaksuta).

SEPA-le ehk ühtsele üle-euroopalisele maksesüsteemile üleminekul on pangad rohkem kui pool aastat rõhutanud, et tavainimestele see suuri muutusi kaasa ei too ja ka ettevõtetele tehakse üleminek võimalikult sujuvaks. Otsekorraldused asenduvad e-arve püsimakse teenusega 1. veebruarist. ●

Eesti Päevaleht 2014

Nüüd pühendame Eesti Päevalehes igal tööpäeval ühele üldhuvitavale teemale rohkem ruumi.

Loe teemapäevadest lähemalt:
www.epl.ee/epl2014

esmaspäev

SPORT

teisipäev

ärileht

kolmapäev

FORTE

neljapäev

TERVIS

Loe täna alates lk 17

reede

TARBIJA

●●● **Eesti Päevaleht**

Telli leht: www.epl.ee/tellimine või 680 4444
Loe digilehte: ajaleht.epl.ee

a

ARVAMUS

JOBUEDEST

Kui Lehola Lembitu oleks Leedu esimese kuninga Mindaugase kohta ja tema kaaskonna kohta umbes sama karuseid väljendeid kasutanud, siis oleks olnud sõda lahti.

RIIGIKOGU LIIGE ENN EESMAA EESTI SUHETEST LEEDUGA (STENOGRAMM)

RAIL BALTICUST

Isegi kui me eeldame, et pooled neist hakkavad rongiga sõitma, mis on ka väga-väga positiivne hinnang, on vaja ikkagi leida juurde üle 2000 inimese, kes hakkaksid järsku sõitma Tallinnast Pärnusse iga päev.

RIIGIKOGU LIIGE URVE PALO (STENOGRAMM)

EUROPARLAMENDIST

Eestist valitud europarlamenti liige teenib koos päevarahade ning lisatasudega umbes samapalju kui meie peaminister ja president ühtekokku.

MEEDIAEKSPERT IVO RULL (ÕHTULEHT)

ELATISRAHA võlgnik pelgab aktiivset kohtutäiturit, arvab advokaat

Leon Glikman: elatisraha juhiloo eest kätte ei saa

Intervjuu

Krister Paris
arvamustoimetuse juhataja

Elatisraha maksmisest hoiduja ei hooli ilmselt ka juhiloo äravõtmisest, arvab vandeadvokaat Leon Glikman.

● Justitsministeerium arutab võimalust survestada elatisraha mittemaksvaid lapsevandeid survestama hüvede, näiteks juhi- või kalastusloa äravõtmisega. Kuidas võiks juhiloo äravõtmine kõrvalehoidjat mõjutada?

Lapse ülalpidamise kohustus on üks võlakohustuse liikidest, mida on mainitud peale perekonnaseaduse ka põhiseaduse paragrahvis 27. Kuna tegemist on keskmisest rohkem emotsioone loova võlakohustusega, siis on „eesmärk pühendab abinõu” põhimõttel väljapakutud mitmeid radikaalseid meetmeid nagu näiteks võlglastelt auto juhtimise õiguse äravõtmine. Vähemalt minu intellektuaalsed võimed ei suuda leida adekvaatset seost elatusraha maksmise ja autojuhiloo omamise vahel, välja arvatud juhul, kui tegemist on kutselise autojuhiga. Sellisel puhul tähendaks juhiloo äravõtmine, vastupidi eesmärgile, elatusallika lõpetamist. On ilmne, et isik, kes ei hooli kriminaalkaristusega ähvardades tema kohta tehtud kohtuotsusest, on ükskõikne, kas tal on sõiduki juhtimise õigus või mitte. Seetõttu jätkab ta oma kahtlase elustiili osaks olevat juhiloo sõitu niikuinii. Küll on aga võimalik võlgniku omanduses olev auto arestida ja täitemenetluses müüki panna.

● Kas teie hinnangul on elatisrahade väljanõudmiseks rakendatud piisavalt radikaalseid meetmeid?

Vähe on võlakohustusi, mille mittetäitmine on kriminaaliseeritud. Kriminaalsest kõrvalehoidmisest saab rääkida ainult siis, kui elatisraha on väljamõistetud kohtuotsusega.

Leon Glikman

Foto: Andres Putting

Karistusseadustiku paragrahv 169 näeb ette kriminaalvastutuse selle eest, kui vanem hoiab elatusraha maksmisest kuritahtlikult kõrvale, ja karistus võib olla vangistus või trahv. Kõrvalehoidja kriminaalkorras süüdimõistmine pole üldiselt tulemusi andnud, kuna rahaline karistus vähendab elatise maksja rahalisi võimalusi, vangistus tähendab aga ühiskonnast isoleerimist ilma märkimisväärsete võimalusteta elatist teenida. Eesti on ühinenud

Elatisraha fondist
Maksumaksja ei ole kohustatud üleväl pidama võõraste võlgnike lapsi.

rahvusvaheliste kohustustega, mis keelavad sunnitöö. Mis võib siiski tulemusi anda, on tingimisi karistuse määramine või vangistusest ennetähtaegne vabastamine tingimusel, et elatisraha maksmata jätmise tähendab vältimatut teed vanglasse. Paraku mõjutab see ainult neid, keda vangistus morjendab. Aga tuleb arvestada, et meil on vangistuses viibivate isikute protsent Euroopa suurim ja see on päris kallis lõbu.

● Kas elatisraha maksmatajätjate panek eraldi kõrvalehoidjate registrisse võiks neile survet avaldada?

Kuna kõrvalehoidjat ei mõjuta isegi karistusregistrisse satumine, siis ei hooli ta ka elatisraha maksmisest kõrvalehoidjate registrist. Liitigi ei tooda register elatisraha.

● Mida siis teha elatisraha maksmisest kõrvalehoidjatega? Mis võiks toimida?

Ilmselt on võti efektiivses täitemenetluses. Kui võlgnik on oma vara võõrandanud, siis võimaldab täitemenetluse seadustik tehingute tagasivõtmist. Võlgnikud pole õnnelikud, kui näevad iga päev aktiivset ja pinda käivat kohtutäiturit, kes tunneb huvi ka mustalt teenitud raha vastu.

● Mida te arvate riikliku elatisraha fondi ideest? Et neile lastele, kelle vanem maksis kõrvale hoiab, maksaks elatist riik.

Riiklikku elatisraha fondi ma ei usu, kuna sellist sotsialistlikku ilmutist hakatakse ära kasutama tublide inimeste arvel ja laisklejate huvides. See on sama, mis luua maksumaksja kulul võlgnike huvides üüri, kommunaalmaksete või siis elamuasemelaenu võlafond. Ühiskond, kus ei usuta, et igaüks vastutab oma võlakohustuste eest, pole jätkusuutlik. Elatisraha maksmise kohustus on vanematel, mitte maksumaksjal. Aus maksumaksja, kes annab elatisraha oma lastele, ei ole kohustatud peale oma laste üleväl pidama ka talle võõraste võlgnike lapsi. ●

KURITEGELIKUD seadused tapmisi ei õigusta

Verine seadusetus Kiievis

Krister Paris

arvamustoimetuse juhataja

üksuse Berkut relvadest. Ning veel hullem, laskjad võisid olla snaiapid. Ehkki peaminister Mõkola Azarov tõttas meeleavaldajaid nimetama terroristideks, ei õigusta see surmavate tulirelvade kasutamist.

Tähelepanu hajutamine

Mõistagi ei saanud Kiievi meeleavaldusi juba viimased paar päeva rahumeelseteks nimetada – rünnati ju ka miilitsat. Ent tühihulga vägivaldseks muutunud meeleavaldajatele keskendumine juhib tähelepanu kõrvale peamiselt. Kogu konflikti jooksul on olnud aktiivseks pooleks praegused võimud ja seda negatiivses võtmes. Rahumeelse vas-

Seadusandliku poole pealt pole enam vahet, kas vaatame otsa Minskile või Kiievile.

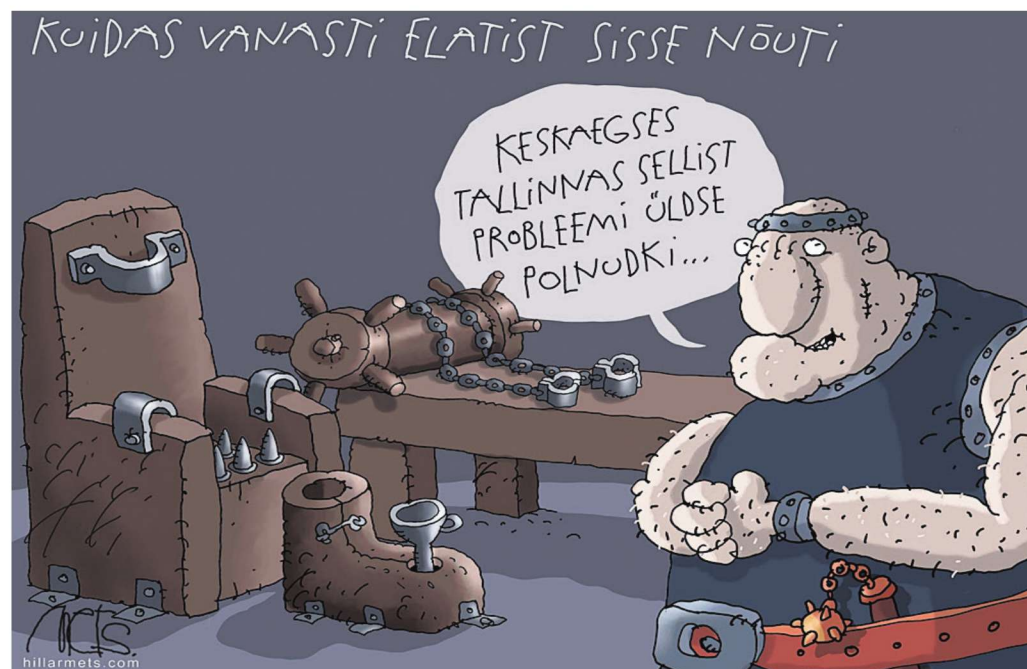
tasseisu kütsid tuliseks ikkagi nemad, pannes parlamendis korraldatud farsilaadse hääletusega toime sisulise režiimimuutuse. Hääletuspulti kasutamata, vaid käte tõstmisega ja igasuguse aruteluta vastu võetud seadused muutsid pigem demokraatia poole kaldunud Ukraina üleöö diktatuuriks. Seadusandliku poole pealt pole enam vahet, kas vaatame otsa Kiievile või Minskile.

Meenutagem ka esimest jõuproovi demonstrantide kallal, mis praegused massidemonstratsioonid üldse vallandas. Toona lõi täiesti provotseerimata esimese vere välja ikkagi Berkut. Ukraina ühiskond oli sinnani isegi unustanud, mida tähendab vägivald miitingutel. Ja nüüd siis lasud, mida võiks oodata pigem Süüria türannilt Bashir al-Assadilt.

Pseudodemokraatiad armastavad end sageli maskeerida seaduslikkusega – et käi vaid reegleid mööda ja jääd terveks. Ehk kui miilits peksab niisama, on see mõistagi karistatav, aga kui äsja on vastu võetud seda lubav seadus, oleks justkui kõik korras. Eks demokraatia jääbki selle kaaperdajate vastu nõrgaks, sest kuidas vältida seda, et hetkelise enamuse saanute ainus eesmärk poleks tappa protesti ja seniseid võime riigitüüri juures hoidagi.

Ent nagu kuritegelikud käsud pole täitmiseks, pole riigireetmisele lähenevad seadused seda samuti mitte. Kõrgema võimu kandjal ehk rahval on vajadusel õigus kasutada äärmuslikes olukordades enda ja oma riigi kaitseks jõudu. Erinevalt režiimi esindajatest pole nad sellega veel liiale läinud. Pärast esimest verd võib tagasitee aga väga raske olla. ●

HILLAR METSA METSIK MAAILM

KLIIMAST

Süüria valitsus ei suutnud reageerida pikaleveninud põuale, kui valitsus oli veel olemas. Kujutage ette, kui Süürias tuleb veel üks põud. AJAKIRJANIK **THOMAS FRIEDMAN** (THE NEW YORK TIMES)

PAGULASTEST

Sigmund Freud, 14. dalai-laama, Max Born, Albert Einstein, Joel Casamayor, Mario Stanić ja näiteks Jerry Springeri vanemad olid pagulased Saksamaalt. Näiteid on palju, palju rohkem.

INIMÕIGUSTE KESKUSE PAGULASTE ÕIGUSKLIINIKU EKSPERT **ANNI SÄÄR** (POSTIMEES)

NAABRITEST

Läti ja Leedu kasv on Eesti omast tugevam (...) Seega tasub taas hakata mõtlema ühtsemast Balti majandusruumist.

MAJANDUSANALÜÜTIK **MARIS LAURI** (ÄRIPÄEV)

PARANDUS

Artiklis „Eesti vajab kangemat krüptot“ (EPL 22.1) oli eksitavalt kirjas, et teadlased soovivad olulistes Eesti infosüsteemides kasutada RSA-1024 või tugevamaid krüptovõtmeid. Tegelikult soovivad uurijad RSA-1024 asemel kasutada RSA-2048 või tugevamaid võtmeid. Vabandage!

TOIMETAJA **HANS LÕUGAS**

VANGIDE valimistest kõrvale jätmine pole põhjendatud

Valimisõigus ei ole privileeg

Kari Käsper

Eesti inimõiguste keskuse juhataja

Vangide valimisõiguse automaatne piirang tuleb kaotada. Kui soovime elada ühiskonnas, mis austab inimõigusi, kus igaühel on võimalik ennast vabalt teostada ning kus valitseb stabiilsus ja heaolu, siis tuleb nõustuda ka sellega, et vangistus ei tohi endaga automaatselt kaasa tuua valimisõiguse kaotamist.

Üle maailma on kokku lepitud, et inimõigused on universaalsed, jagamatud, võõrandamatud. Need on õigused, mis on inimestel lihtsalt seetõttu, et nad on inimesed. Seega pole vahet, kas tegemist on millegagi, mida inimene ise muuta ei saa, või ka tema enda valikute ja otsustega. See, et enamik inimestest suhtub vangidesse halvasti, ei tähenda, et neil poleks õigust loota inimõiguste kaitsele (välja arvatud karistuse eesmärgil piiratud liikumisvabadus). Inimõigused ei ole olemuslikult kunagi olnud privileeg neile, kes ühiskonna reeglitest kinni peavad või kõige paremini üldiste huvidega konformeeruvad. Inimõigused on pigem demokraatia ja inimväärikuse kestmise tagatis. Võrdsed inimõigused kõigile tähendab ühtlasi, et inimõigustega ei kaasne kunagi mingit kohustust või eeldust. Inimõigusi peab kaitsma eelkõige riik. See on demokraatlikus ühiskonnas üksikisiku ja riigi suhte üks alustala. Sama kehtib ka valimisõiguse kohta.

Valivad kõik

Aeg, mil valimisõigus oli ainult meessoost kinnisvaromanikel, on õnneks ammu möödas. 19. sajandi lõpus laienes valimisõigus kõigile meestele ning 20. sajandi jooksul said enamikus maail-

ma riikides mehed ja naised võrdse valimisõiguse. See tähendab, et valida saavad kõik täisealised kodanikud, hoolimata nende panusest ühiskonda või nende kuulumisest mõnesse sotsiaalsesse klassi. Tänapäeval ei tähenda valimisõigus seega privileegi, vaid ühte põhilist kodanikuõigust, mille piiramine peab olema eesmärgipärane ja õigustatud mingisuguse ülekaaluka avaliku huviga.

Hääletamisõiguse piiramine on võimalik ainult erandlikel asjaoludel, nii et see ei takistaks rahva otsustamist, kes neid seadusandlikus kogus esindab. Eesti põhi-seaduse kohaselt on kõrgeima võimu kandja rahvas. Kui keegi kusagil, või ka enamik rahvast, saaks otsustada, et osa kodanikke ei tohi hää-

mis on suunatud demokraatliku riigikorra kukutamisele või mis on toime pandud teiste inimeste valimisõiguse piiramiseks (nagu näiteks hääle ostmise), võiks hääleõiguse äravõtmine karistuse-na olla mõttekas ja tõhus meede. Kõigi kuritegude puhul aga kindlasti mitte. Seda leidis John Hirsti kohtulahendis 2005. aastal ka Euroopa inimõiguste kohus. Kohus võttis seisukoha, et valimisõiguse piiramisel peab vaatama iga konkreetset asja eraldi, mitte piirama automaatselt kõigi teatud liiki karistust kandvate inimeste õigust.

Praktikas lihtne

Ka praktiliselt ei ole vangide hääletamisõiguse tagamine kuigi keeruline, sest kohutueses vangistuses viibivad kinnipeetavad on saanud alati hääletada. Valimisi reguleerivatest seadustest peaks ainult kaotama automaatse piirangu ja tekitama karistus-seadustikku eraldi valimisõiguse piiramise nimelise karistusliigi (analoogiliselt piirangu-ga tegutseda ettevõtjana), mida kohtunik saab konkreetsete kuritegude puhul karistuseks määrata.

Sellest, et vangide valimisõiguse piirang on inimõigustega vastuolus, on Eestis palju räägitud. Põhimõtteliselt nõustuvad piirangu muutmisega paljud poliitikud ja riigiasutused, ent olukord on ikkagi sama.

Vangide valimisõiguse teema puudutab seega palju rohkemaid kui ainult neid 1416 Eesti kodanikku, kes eemaldati eelmisel riigikogu valimistel karistuse kandmise tõttu valimisõiguslike isikute nimekirjast (hulk on väiksem kui vangide koguarv, sest Eesti vanglates on palju kodakondsuseta isikuid). Tegemist on pigem küsimusega, mille lahendamine näitab Eesti ühiskonna ja riigi küpsust. Samuti valmidust tagada inimõigused ka inimestele, kellele pole populaarne neid tagada. See on oluline meie riigi rahvusvahelise maine pärast, aga eelkõige oluline igale Eesti elanikule, kes teab, et inimõigused on tagatud kõigile. Hoolimata sellest, kes sa oled või mis su elus juhtuda võib. ●

PALJUD usuvad, et nad oleks fondijuhist edukamad investeerijad

Pensionifondi juhtide kaitseks

Villu Zirnask

arvamustoimetaja

Pensionifondi juhi ametit võib võrrelda poliitiku ametiga. Mõlema puhul peab olema paks nahk, et taluda avaliku arvamus kriitikat. Paljud inimesed usuvad, et nad suudaks ise oma raha tulusamalt investeerida kui fondijuht. Enamiku inimeste jaoks on see siiski illusioon.

Et vähegi lootust oleks, peab inimene pühendama oma investeringute juhtimisele vähemalt paar tundi nädalas. See tähendab 104 tundi aastas. Kui võtta töötunni hin-

naks viis eurot (veidi üle keskmise netotunnipalga), tähendab see 520 eurot aastas. Osa inimeste jaoks on investeerimine muidugi meeldiv hobi, millele kulutatud aja eest nad tasu ei eelda. Aga valdava osa jaoks tähendaks isikliku investeerimisportfelli juhtimine millegi muu arvel aja näpistamist.

Oletame, et portfelli suurus on 6000 eurot (enamiku eestlaste teises sambas on vähem raha). Et tasa teenida ainuüksi iseenda tööjookulu, mille suurus on siinses näites leitud väikseima võimaliku ajakulu ja ülesande keerukust arvestades üsna madala tasu alusel, peaks sellise portfelli pealt teenima tulu umbes 9% aastas.

Peale tööjookulu katmise peaks investeerimine andma ka n-ö päris tootlust. Eesti parimate pensionifondide kümne aasta keskmine tootlus on olnud 5–7% aastas. Kui lisada see oma tööjookulu katmiseks vajalikule 9%-le, siis tuleb välja, et nende loomiseks peame teenima u 15% aastas.

Me ei ole veel arvestatud tehingukulusid. Maksete suuren-damise avalduse esitanud inimene, kelle brutopalk on 1000 eurot, suunab tänavu teise pensionisambasse 90 eurot kuus. Kui selliste summade kaupa investeerida Balti aktsiatesse, siis näiteks LHV Pangaga kaudu tehingut tehes oleks kulu 3,18 eurot tehingu kohta ehk 3,5% summast, kaugemate börside aktsiaid ostes 12,5%.

Lühidalt: olgu tegu kui tahes geniaalse investoriga, keskmisele palgasajaajale iseloomuliku pensionisäästu voo investeerimisel individuaalselt söövad kulud tõenäoliselt ära kogu tootluse. Mõtet, et omal käel saaks paremaid tulemusi, tasub veeretada ainult inimesel, kelle pensionisambas on kümneid tuhandeid eurosid ja investeringute analüüs on meeldivuselt esimene asi, millele ta oma vaba aega kulutaks. Kõigi ülejäänute jaoks on fondijuhtide teenuse kasutamine parem valik isegi siis, kui tema fondijuhil ei ole parim aasta. ●

Emajõe Suvetenter
www.suveneater.ee
ESITLLP:

08.03 - 04.05 üle Eesti

Kaunimate Aastate Vennaskonna naistepäeva- ja kevadkontsert

KAUNIMAD

Kuueteümmnendad

SU ELUS

SOODUSHINNAD JAANUARI LÕPUNNI!

PILETID PILETILEVIST JA PILETIMAILMAST

L 8. 03 kell 15 Tartu Raekoda
P 9. 03 kell 18 Pärnu Kontserdimaja
P 16. 03 kell 18 Mooste Folgikoda
R 21. 03 kell 19 Elva Kultuurikeskus Sinilind
L 22. 03 kell 19 Türi Kultuurikeskus

P 23. 03 kell 18 Võru Kultuurimaja Kannel
K 26. 03 kell 19 Keila Kultuurikeskus
N 27. 03 kell 19 Viimsi Huvikeskus

L 29. 03 kell 15 Palamuse Rahvamaja
P 30. 03 kell 19 Rakvere Kultuurikeskus
T 01. 04 kell 19 Rapla Kultuurikeskus
T 29.04 kell 19 Tallinna Salme Kultuurikeskus
P 04.05 kell 13 Tartu Kammiabrikü klubi

TRIDENS Elmar

KINNITATI TOETUSTE KÕRGEMAD PIIRMÄÄRAD

Eesti filmi instituut kinnitas toetuste eraldamise uue eeskirja ja toetuste kõrgemad piirmäärad. Mängufilmi tootmistoetuse piirmäär on nüüd 450 000 eurot, animafilmi 800 000 eurot ja

dokfilmil 50 000 eurot. Instituudi tänavune aastaelarve on 4,6 miljonit eurot, millest eraldatakse filmitootmiseks 3,2 miljonit. Mullusega võrreldes suurenes eelarve 15%. **EPL**

DOKFILMIFESTIVALIL NÄEB MENUFILME

31.1. – 2.2. toimuva festivali DocPoint kavas on menukeid eesotsas Venezias Kuldlõvi võitnud filmiga „Sacro GRA” (fotol kaader filmist). Esilinastub kaks Eestiga seotud filmi. Mee-

lis Muhu „PMR” räägib Moldova külje all asuvast Transnistria enklavist. Vormsil valminud teose „Loits pimeduse peletamiseks” autorid on Ben Rivers ja Ben Russell. **EPL**

Tally ja Grigorjeva uudisteosed kõlavad välismaal

Mirjam Tally ja Galina Grigorjeva teoste maailma esmaettekanded on Rootsis ja Hollandis.

Mart Niineste
muusikatoimetaja

Täna kõlab maailmas esimest korda Mirjam Tally orkestriteos „Lament”. Helilooja meenutab, et mõne aasta eest tehti talle pakkumine osaleda projektis „Beethoven & Beyond”. Mis on kontserdinädal, kus peale Beethoveni kõigi üheksa sümfoonia kantakse ette ka üheksa uudisteost. Tema oma nimi on „Lament”. Seda esitab Norrlands Operan sümfooniaorkester Rumon Gamba juhatusel Umeås Norrlands Operan ooperimaja kontserdisaalis.

„Need uudisteosed peaksid aga mingil moel lähtuma Beethoveni sümfooniast. Millise sümfoonia keegi sai, see selgus loosi teel ja mina sain üheksanda. Konkreetseid muusikalisi juhtnööre ette ei antud. Eeldan, et valiti heliloojad, kel-

lel on varasem kokkupuude orkestrimuusikaga. Sellest on mitu aastat möödas, nii et see on ka hea, et aega kirjutamiseks oli rohkem kui piisavalt,” täpsustab Tally tausta.

Põhjalik tutvustus

Iga kontserdi eel tutvustab Beethoveni-ekspert Åke Holmquist põhjalikult kontserdi kavas olevat sümfooniast. „Tundub, et kontserdisarja korraldajate mõte on olnud, et iga uudisteos oleks nagu int-

tuntav, kui mitte varem, siis vähemalt loo viimases taktis. IV osa tšellosoolo teema kordub seal ju peaaegu pidevalt, kuigi lüürilisemas karakteris.”

Sel pühapäeval toimub Haagi eeslinnas Wassenaaris Hea Karjase kirikus eesti, soome ja vene muusika kontsert. Oma väljavalitud teoseid esitab rahvusvaheline trio: sopran Irina Zuboff, tšellist Allar Kaasik ja organist Olga de Kort. Nad esitavad ka Galina Grigorjeva „Salve Reginat”.

Helilooja selgitab, et uudisteos on tegelikult mulu aprillis esimest korda kõlanud „Salve Regina” uusversioon, mille tellis Theatre of Voices

ja Yxus Ensemble ning mille esmaettekanne oli Kopenhagens. Pühapäeval kuuleb teost esimest korda orelil, tšello ja soprani esituses. „See oli pakkumine Hollandi kolleegidelt, teha ühine projekt Eesti muusikutega,” täpsustab ta teose „Salve Regina”, mille tekst on kristluses traditsiooni-

Peale Beethoveni kõigi üheksa sümfoonia kantakse ette ka üheksa uudisteost.

ro või sissejuhatuse Beethoveni kõlameaailma,” selgitab Tally ja lisab: „Üks helilooja Fredrik Högberg kirjutas aga teisiti. Kelle teos kõlab Beethoveni sümfoonia eri osade vahel, nii et uudisteose lõpuakord on sama, mis Beethoveni sümfoonia uue osa algus. Beethoven on minu loos ikka täiesti ära-

Mirjam Tally sõnul on Beethoven loos täiesti äratuntav. Kui mitte varem, siis vähemalt loo viimases taktis.

Foto: Priit Simson

Mis ja kus?

23.01. – Mirjam Tally „Lament”, inspireeritud Beethoveni 9. sümfooniast, esmaettekanne Rootsis Umeås Norrlands Operan ooperimaja kontserdisaalis.

26.01. – Galina Grigorjeva „Salve Regina”, uusversioon mullusest teosest, esmaettekanne Haagi eeslinnas Wassenaaris Hea Karjase kirikus.

line palve Neitsi Maarja poole, ümber kirjutamise tagamaid. See oli tal esimene kord sellisele koosseisule kirjutada.

„Maailmaesiettekanne on helilooja jaoks kõige tähtsam sündmus, eriti suur vastutus on siis, kui sa esindad oma riiki välismaal. Kui on võimalus ette tuua oma ettekujutus maailmast välismaalastest publikule ja leida nende seas mõistmist,” võtab Grigorjeva teema kokku.

Aga mida toob tulevik? „Tulemas on Mustonenfest fes-

tivalil lõppkontserdi proovid, aprillis toimub autorikontsert RAM-iga, tuleb esitusele palju teoseid, mis on veel meie publikule tundmatud,” lausub Grigorjeva ja Tally valgustab enda tegemisi: „Plaane on mitmesuguseid, konkreetsemalt on lähiajal ootel veel üks pikem teos siin Umeås kultuuripealinna programmi raames, veel on ootamas ees koostöö flötist Monika Mattieseniga ja kontserdid Tallinn Music Weekil ja Eesti Muusika Päevade raames.” ●

Rael Artel: muutuste eesmärk on parem ja sisukam kunstimuuseum

Homme avaneb läbi Tartu kunstimuuseumi kolme korruse moodsat kunsti lahkav laboratoorium.

Mari Peegel
mari.peegel@epl.ee

Laboratooriumis uuritakse moodsa muuseumi hingeelu ja eksistentsi aluseid. Näituse kuraatorile Rael Artelile on „Kas me sellist muuseumi tahtsimegi?” esimene ulatuslik projekt muuseumi juhina.

Pressitekst ütleb, et näitus, kus osaleb 15 kunstnikku Eestist ja mujalt, on muuseumi uue programmi avalöö. „Eesmärgiks on hakata senisest rohkem suhestama kunsti praktikat ja tänases päevas elava inimese elukogemust, ehitada sildu mineviku ja tänapäeva vahele, teadvustada kunsti kui nähtust, mis võib võtta kõige erinevamaid vorme,” rääkis

Rael Artel eile. Tema sõnul ei jää fookusest välja ükski kunstiajaloo periood, kunstnik või nähtus – muutub ainult viis, kuidas asjadest kõneldakse.

„Uue näituse tööd teadvustavad kunsti- ja muuseumihuvilisele neid dilemmasid, mille ees me seisame,” selgitas Artel. „Kes näitustel ja muuseumides käib, sel on kindlasti arvamus, kuidas need toimivad ja võiks toimida. Kes võib-olla pole varem sattunud, saab nüüd end sellega kurssi viia ja kaaluda muuseumikülastust kui respektaabli elustiili osa. Näitus on ühelt poolt laboratoorium, milles kaasa mõelda, teisalt aga päris mänguline, nii et kindlasti kõnetab see erinevaid huvigruppe.”

Üheks kõvemaks pähklik, millega muuseumi direktoril hambaid murda tuleb, on asjaolu, et osa Tartu kunsti publikut pole harjunud muuseumis kaasaegse kunstiga kohtuma

Rael Artel

„Kas me sellist muuseumi tahtsimegi?”

Osalevad kunstnikud

Johanna Billing, Cyprien Gaillard, Toril Johannessen, Flo Kasearu, Tamás Kaszás ja Aniko Lorant, Kristi Kongi, Edward von Lönngus, Mina-JaLydia, Mura2000, Jo Nurm, Dan Perjovschi, Jaanus Samma, Jaan Toomik, Jevgeni Zolotko

Tartu kunstimuuseumis
9. märtsini

ning ootab harjumusest konservatiivseid valmislahendusi, mille pakkumisel nüüdiskunst tihti kitsi on. Artel ei leia, et olukord oleks lootusetu, sest publikut saab harjutamise kaudu õpetada kunstnikuga kaasa mõtlema.

Eelmisel nädalal kirjutas Eesti Päevaleht kunstimuuseumi töötajate protestist Artele toodud suunamuutuse vastu. Talle heideti ette moodsa kunsti eelistamist ning traditsioonide hülgamist. „Muuseum on praegu muutumises ja mõned muutused on ebamugavad ja harjumatud neile, kelle rutiini see otseselt puudutab. Muutuste eesmärk on ikkagi parem ja sisukam muuseum, kuhu on mõnus tulla ja kus on huvitav aega veeta,” ütles Artel. ●

Loe pikemat intervjuud
●●● ajaleht.epl.ee

ESTI KOORIÜHING
kooriything.ee

PÄIKESC POOLE

Laupäeval, 25. jaanuaril 2014 kell 15
Estonia kontserdisaalis
ESTI KOORIÜHINGU AASTAPREEMIAID

Kammerkoor Collegium Musicale
Kammernaiskoor Sireen
Saaremaa Meeskoor SÜM
Segakoor Noorus
Tartu Noortekoore
Vanalinna Muusikamaja Mudilaskoor
Big Band Tartu

Kontserti juhivad Pirjo Püvi
Kunstiline juht Raul Talmar
Lavastaja Tanel Jonas

Piletid 7/5 eurot Piletilevi ja Piletimaailma müügikohtades

ESTI KULTUURKAPITAL
Haridus- ja Teadusministeerium
Eesti Lühiraja ja Tähtsuse SA

S
SPORT

15 päeva Sotši olümpiani

WAKUI KALJU TRENNIS

Nõmme Kalju jalgpalliklubi treeningutega on taas liitunud jaapanlane Hidetoshi Wakui (fotol). Spordidirektor Sergei Terehhovi sõnul pakutakse Wakuile ilmselt uut lepingut. **Delfi**

50 000 000 EURO

Inglismaa jalgpallimeeskond Manchester United pakkus Londoni Chelseale poolkaitsja, 25-aastase Juan Mata eest umbkaudu 50 miljonit eurot, vahendab BBC. **Delfi**

Täna Delfi TV-s

● Selveri võrkpallimeeskonna mäng Euroopa CEV Challenge Cupi kordusmängus Kamniki Calcitiga kl 20.

Hurraa, maailma tennis elab veel!

Kommentaar

Andres Vaher

sporditoimetuse juhataja

Üllatustest tulvil Austraalia lahtised on paljude arvates mõjunud maailma tennisel kui sõõm värsket õhku.

Meie esitennisisti Kaia Kanepi varajane väljalangemine valmistas muidugi kuhjaga tuskka, ent kõik Melbourne'i sinistel väljakutel järgnenud on teinud erapooletu tenniselõõra meele ainult rõõmsaks.

Kõigepealt kiirkursus:

● Viimasest kuraditosinast suure slämmi turniiri finaalist on koguni tosinas alati teine teisel pool võrku olnud kaks suure kvarteti mängijat: Rafael Nadal, Novak Djokovic, Roger Federer ja Andy Murray. Erandiks kujunes ainult mullune Prantsusmaa tenniseturniiri esikohaduell, kus Rafael Nadali vastu suutis end võidelda teine hispaanlane David Ferrer.

● Lisades olümpia, oli Serena Williams viimasest seitsmest naiste suurturniirist triumfeerinud viiel.

Tänaseks, kui nii naiste kui ka meeste konkurentsis on sõelal neli mängijat, võib olla täiesti kindel: kumbki trend Austraalias ei jätku. Mis on ainult tore, sest nii populaarne, laia kandepinna ja kopsaka ressursiga spordiala nagu tennis ei saa ju ometi leppida

tõdemusega, et võiduvõimelised on ainult üksikud.

Jajah, juba kuulen oponen-tide lärmi: ah mis konkurents, Nadal ju niikuinii võidab jälle! Keeruline on kisa vaigistada, sest tõesti, ka mina celdan, et ta võidab. Ent ka Djokovicile ennustati muretut finaalkulgemist, ometi sai ta Stanislas Wawrinkalt superpõnevas maratonlahingus lüüa. Kindlasti pole ka maailma esireket Nadal päris võitmatu.

Federer püsib tules

Eespool oli juttu erapooletust tenniselõõrast. Aga olgem ausad, mis erapooletusest saab rääkida, kui igihaljas härrasmees Roger Federer, aegade parim, püsib endiselt tules. Mitte lihtsalt ei püsi tules, vaid näitab vaat et parimate päevade tennis. Andy Murray oli esimene, kes eile temalt seti kätte sai. Seega, King Roger, anna poolfinaalis Rafale valu!

Ent lõppegu meeste turniir kuidas tahes, õrnema soo hulgas sünnib üllatus igal juhul.

Valdav enamik oli enne pallide mängupanekut veendunud Serena Williamsi järjekordses triumfis, ent amee-

Lõppegu meeste turniir kuidas tahes, õrnema soo hulgas sünnib üllatus.

riklanna langes juba kaheksandikfinaalis.

Williams pahaselt seeläbi väidetavalt treenerist elukaaslase Patrick Mouratoglouga, et

too tõi kaotuse ettekäändeks ta seljavalu. Kes julges Williamsi võidumarsi jätkumises kahelda, panustas Viktoria Azarenkale või Maria Šarapovale.

Ülejäänutele eriliselt võiduvõimalust ei nähtud.

Läinud öiste poolfinaalide eel

olime ühtäkki seisus, kus neli trofeenõudlejat olid varem kambapeale võitnud ainult ühe suurturniiri. Na Li kolme aasta eest Pariisis. Peale

selle on tal ette näidata kaks ja Agnieszka Radwańskal üks kaotatud finaali.

Suurima sõõmu värsket õhku on toonud Eugenie Bouchard, 19-aastane kanadalanna, keda – tähelepanu, tähelepanu! – meie Anett Kontaveit näiteks 2012. aasta neidude Prantsusmaa lahtiste veerandfinaalis kahes setis võitis. Täpselt kuu hiljem Wimbledonil poolfinaalis jäi omakorda peale Bouchard ja neidude omavaheliste duellide seis ongi 1 : 1. ●

Poolfinaali jõudnud 19-aastasel Eugenie Bouchardil, meie Anett Kontaveidi hiljutisel rivaalil, jätkub Austraalias aega ka kangurupoja nunnutamiseks.

Foto: Reuters/Scanpix

TENNIS

Australian Open

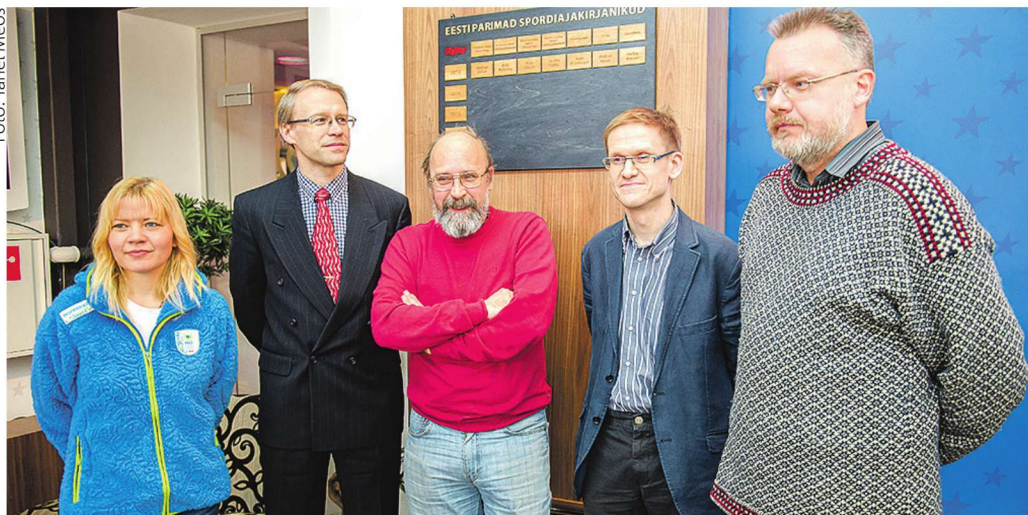
Melbourne, Austraalia

POOLFINAALID

Mehed: Rafael Nadal (Hispaania, 1) – Roger Federer (Šveits, 6), Tomáš Berdych (Tšehhi, 7) – Stanislas Wawrinka (Šveits, 8).

Naised: Na Li (Hiina, 4) – Eugenie Bouchard (Kanada, 30), Agnieszka Radwańska (Poola, 5) – Dominika Cibulková (Slovakkia, 20).

Foto: Tanel Meos

Heiki Nabi päärgas paremaid spordiajakirjanikke

Autasu Maadluskuulsus Heiki Nabi autasustas eile Olybeti spordibaaris spordiajakirjanike möödunud aasta paremate tööde autoreid. Edu saatis ka Eesti Päevalehe ja Delfi

sporditoimetust, mille juhataja Andres Vaher sai esikoha kahes arvestuses: parim uudis ja kirjutava pressi parim olemuslugu. Eri kategooriates pääsesid esikolmikusse veel Aet Süvari,

Ivar Jurtšenko, Gunnar Leheste ja fotograaf Ilmar Saabas. Pildil vasakult autahvli ees värsked võitjad Anu Säärts, Priit Pulverits, Jaan Martinson, Andres Vaher ja Tarmo Tiisler. **EPL**

Schumacheri paranemise lootus kahaneb iga päevaga

Kardetakse, et vormelikuulsus Schumacher võib elu lõpuni vegetatiivsesse seisundisse jääda.

Aet Süvari

aet@epl.ee

Kuigi vormelisõitja Michael Schumacheri seisundist rääkides ei kasutata enam sõnu „kriitiline” või „eluohulik”, ei kujune arstidelt ajakirjandusele tilkunud vihjetest ja spetsialistide analüüsides palju lootusrikkamat pilti.

Sakslasest vormelikuulsus on nüüdseks peaaegu neli nädalat veetnud kunstlikus koomas, kuid arstid ei ole

valmis teda teadvusele tooma, sest selleks on tema seisund liiga halb. Neuroloogide väitel on aga iga koomas veedetud päeva järel paranemislootus aina väiksem. Ühtlasi kardetakse, et Schumacher võib ka koomast ärgates elu lõpuni vegetatiivsesse seisu jääda.

Väike paranemise lootus

Austria veebileht format.at kirjutas, et Schumacher võib raske ajutrauma tõttu kannatada apallilise sündroomi all. See on seisund, kus inimene on küll ärkvel ja hingab, kuid ei reageeri väliskeskkonna ärritustele. Sellest paranemise tõenäosus on väiksem kui 50%. Kui Schumacher ei parane,

võib ta jääda püsivalt vegetatiivsesse seisu.

Schumacheri arstid pole ametlikult kommentaare jaganud. Londoni neuroloogia ja neurokirurgia kliiniku arst Colin Shieff aga ütles Daily Mirrorile, et kuigi neli nädalat on kunstliku kooma jaoks pikk aeg, ei saa selle põhjal veel järeldada, et Schumacheril on apalliline sündroom.

Schumacheri lähedased ei ole spekulatsioonide kuidagi kommenteerinud. „Me kõik teame, et Michael on võitleja ja ei anna kunagi alla!” seisis perekonna avalduses, millega tänati Schumacheri fänne üle maailma. „Oleme väga liigutatud headest soovidest.” ●

Võrkpalli tähtede meeskond:

kohalikud noored, kogenud Rikberg ja moldovlane

Karl Rinaldo
karl.rinaldo@delfi.ee

Eesti võrkpallihooaeg on jõudnud poole peale – karikavõitjaks krooniti TTÜ, Schenkeri liiga põhiturniiri võitis Tallinna Selver. Moodustasime Eesti klubide peatreenerite abiga praeguse parima koosseisu.

Diagonaalründaja

Hindrek Pulk
Tallinna Selver
23-aastane, 194 cm

Eelmise hooaja teises pooles hakkas Pulk Selveris pakkuma tõsist konkurentsi Argo Mere-saarele. Tänavu, mil vanameister klubi vahetas, sai ta hea võimaluse end lõpuks (Pulk on siiski juba 23-aastane) ka põhimehena tõestada. Napi pikkuse (194 cm) on saarlane korvanud suurepärase hüppevõime ja löögiamp-luaaga, tänu millele on ta kerkinud Schenkeri liiga resultatiiv-seimaks ründajaks ja paremuselt teiseks servijaks.

Temporündaja

Henri Treial
Tartu Bigbank
21-aastane, 202 cm

Treiali näol on tegu mehega, kes pärast Ardo Kreegi taandumist peaks hakkama kandma Eesti koondises põhitempomehe rolli. Juba praegu, kõigest 21-aastasena, on sarnaselt Tähele Võrust pärit Treial näidanud end suurepäraselt. Pärast põhiturniiri on just tema Schenkeri liigas parima rünnakuefektiivsusega.

Nurgaründaja

Robert Täht
Tartu Bigbank
20-aastane, 191 cm

Nii nagu Pulk on ka Täht teinud võimsa arenguhüppe ja tõusnud põhimeheks nii Tartus kui ka Eesti koondises. Võrulase olulisusest koduklubis annab märku tõsiasi, et kuigi häid lööjaid on Lõuna-Eesti meeskonnas tegelikult mitmeid, saab põhikoormuse tema. Põhirolli täitmise peamise eelduse – stabiilsuse – on laia löögiarsenaliga mängumees juba saavutanud. Ta on saanud kirja senisel hooajal enim serviassid.

Nurgaründaja

Denis Sintov
Rakvere võrkpalliklubi
33-aastane, 194 cm

Mullu TTÜ-s mänginud, kuid selleks hooajaks Rakvere meeskonnaga liitunud Sintov on klubivahetusest ja 33 eluaastast hoolimata näidanud end ka tänavu heast küljest. Rakverlaste mäng põhinebki suuresti just Moldova leegionäridel Marin Lescovil (sidemängija) ja Sintovil, sest võrdväärsete oskustega lööjaid neil välja panna pole.

Libero

Rait Rikberg
Tartu Bigbank
31-aastane, 174 cm

Tartu meeskond on saavutanud suurepärase koosluse, kus on esindatud nii noorus kui ka kogemus. Rikberg võib olla küll juba 31-aastane, kuid just nüüd, pärast vendade Esnade lõpetamist, mängib ta karjääri paremaid hooaegu, olles põhimees peale Tartu ka koondises. Rikberg pääses sümboolsesse koosseisu Pärnu libero Edgar Järve-külje ees.

Sidemängija

Kusti Nõlvak
TTÜ
22-aastane, 186 cm

TTÜ ei mänginud põhiturniiril küll esimest viiulit, ent karikafinaalis Kuressaares tulid just nemad tартlaste vastu 0 : 2 kaotusseisust välja ja võtsid magusa võidu. Suurt rolli mängis Nõlvak, kes peale heade tõstete ka ise otsustavatel hetkedel mitu palli maha lõi. Praegu taastub ta seljaoperatsioonist, kevadel peaks liiga parima tõstetehnikaga mängumees taas väljakul olema.

VAHETUSMÄNGIJATE PINK

Temporündaja

Meelis Kivisild
Tallinna Selver
23-aastane, 198 cm

Kui Treiali valisid sümboolsesse koosseisu viis treenerit, siis teise tempomehe valikul mõeldi pikalt. Kuna väljakul meeste asetused pidevalt muutuvad, jäi Kivisild servi vastuvõtu ajaks pingile. Tipika Siim Ennemuusti ja klubikaaslase Timo Tammemaa ees haaras seekord teise tempomehe koha Meelis Kivisild. Viljandist pärit mängumehe valituks osutumisel sai määravaks tema suurepärase rünnakute peatamise oskus.

Selle nädala Maalehes:

Kus sa elad, vaesuses laps?

» Statistika väidab, et 17% lapsi elab vaesuses, aga riik ei tea, kus need lapsed on.

LOE VEEL:

- » Vanamemm ei saa aegunud ID-kaardi tõttu pensioni kätte.
- » Kogu tõde maasuitsuliha keelamisest.

Sel nädalal
Maamajandus!

kuulutus.lehed.ee |

Kuulutuste tellimine lihtsamast lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutus.lehed.ee, e-postiga anni.koppel@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

National Theatre Live

Forum Cinemas toob Sinuni Briti teatriparemiku otseülekanded Sinu kinos

DONMAR

CORIO LANUS

WILLIAM SHAKESPEARE

Peaosas Tom Hiddleston
Meheniuse rollis Mark Gattis
Lavastaja Josie Rourke

30. jaanuaril kell 21.00
otseülekanne Coca-Cola Plazas

3. veebruaril kell 19.00
kordus Coca-Cola Plazas ja Ekraanis

BY

JUST NASU FILMS

FORUM CINEMAS TOOB SINUNI
THE BOLSHOI BALLET

KAOTATUD ILLUSIOONID

2. VEEBRUAR
KELL 17.00

2013-2014 OTSEÜLEKANDED MOSKVAST
SINU KINOS: COCA-COLA PLAZA, EKRAAN, ASTRI
WWW.FORUMCINEMAS.EE/BALLET

f PILETID JA LISAINFO: WWW.FORUMCINEMAS.EE

Tallinna Kirjanike Majas

25. jaanuaril kl 11

LASTE HOMMIK „ON ÜKS...”

PIIP JA TUUT
JUTUSTAVAD LUGUSID -
LOOMADEST JA ELUST
JA MUIDU.
SEKKA NATUKE MÜRTSU JA
KARTA ON, ET VÕIB-OLLA
SAAB NAAATUKENE
NALJA KA...

pääse 1 euro
www.ekl.ee, 6 276 412

Kirjanike Maja

Musta laega saalis
Harju 1, Tallinn

29. jaanuar kell 18.00

METSIKUD MEHED

Egert Rohtl ja Gregor Elmil
ilmusid äsja kummalised
ulmeromaanid. **Jürgen Roostel**
on neile paar küsimust.
Sven Kivisildnik näitab
Jumalike Ilmutuste uusimaid
imetrikke. **Siim Aidla** kannab
ette mõned filosoofilised
miniatuurid.

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412
Pilet 2€, (üli)õpilastele ja pensionäridele 1€
Toetab Kultuurkapital

Eesti lastefilmid
KOGU PERE FILMISARI

Sellel neljapäeval, **23. jaanuaril**
ilmub DVD meie oma piraadiklassikaga
„Arabella, mereröövli tütar”

EESTI EKSPRESS EV 95

DVD on koos Eesti Ekspressiga müügil vaid nädal aega.
Müügikohad ja tellimine: film.ekspress.ee, film@ekspress.ee, tel 680 4444

1 DVD
5,99 €
+1,99 € EKSPRESSI EEST

EESTI EKSPRESS 23. jaanuar 2014
SÕNA JA PÕLVE NÄDALALEHT

Miks sai
palgamõrvas
süüdistatu
vabalt
minema
jalutada?

HALDUSVÄÄRSEIM PRUUT:
eksmodeel, Eesti
rikkaim naine, on

VÄRSKELT VALLALINE

HALASTAMATU RIIK:
Eesti koolitüdrukult
võetakse kodakondsus

Müük

- Väike mesindustalu Väike-Maarja lähistel annab teada võimalusest osta värsket mett! Mesi on korjatud Pandivere metsadest ja niitudelt ning pakendatud 1 l pakenditesse (1,5 kg). Pakendatud 1 l mee hind on 9 eurot. Tallinna piires toimetametasuta kätte! Tellimusi võtame vastu elektronposti aadressile mesi@24h.ee või tel 5667 7227.
- Kaardid ennustavad Tel 900 1727, 24h, h.1,09 €/min. Isiklik ennustus 2014 aastaks, ka kirjalikult: ennustus.ee
- Boilerite puhastamine, remont ja paigaldamine. Tel 5803 3282.

Teenused

• Kaardid ennustavad Tel 900 1727, 24h, h.1,09 €/min. Isiklik ennustus 2014 aastaks, ka kirjalikult: ennustus.ee

• Boilerite puhastamine, remont ja paigaldamine. Tel 5803 3282.

Kalli ema ja armastatud

LILLI HELMES

01.01.1953 – 18.01.2014

Ärasaatmine
24. jaan kl 14
Kaarli Kirikus

Mälestame leinas
head sõpra

JAAN VAHTRAMÄD

Südamlik kaastunne
lähedastele

Kalev ja Siim peredega

Avaldame kaastunnet
Aimele abikaasa,
Signele ja Kaiete peredega isa
ja vanaisa

ENN MARIPUU

surma puhul

Maie, Anni, Erik,
Mai ja Guido

Kuulutuste tellimine lihtsamast lihtsam!

Telli kuulutus Eesti Päevalehte, Eesti Ekspressi ja Maalehte ühest kohast!

Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu internetipangas.

kuulutus.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga anni.koppel@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

Südamlik tänu kõikidele kaastunde ja toetuse eest meile kalli

RAOUL RIMMEL

raskes kaotuses

Leinajad

Mälestame
head kolleegi

JAAN VAHTRAMÄE

ja avaldame südamlikku kaastunnet perekonnale ning lähedastele valusa kaotuse puhul

Kolleegid Printallist

Lahkus meie kallis abikaasa, isa ja vanaisa

ENN MARIPUU

08.10.1934 – 20.01.2014

Hüvastijätt
25. jaan kl 12
Siselinna kalmistu kabelis
Toonela tee 3

Avaldame sügavat kaastunnet Marko Heinale

ISA

surma puhul

Põhja prefektuuri
kainestusmajateenistus

Südamlik kaastunne Liisi Pajuniidile kalli isa

JAAN PAJUNIIT

surma puhul

Pille ja Marin

Sügav kaastunne Urmaselle perega kalli isa, vanaisa ja äia

MIHKEL PÄRAST

surma puhul

Töökaaslased

Mälestame
head kolleegi

JAAN HEIN

11.10.1941 – 17.01.2014

Südamlik kaastunne omastele

Ärasaatmine
24. jaan kl 16
Pärnamäe Krematooriumis

Kolleegid Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogust

Lahkusid emake hea, muredest, valudest enam ei tea...

Kallist ema, vanaema ja vanavanaema

HILDA INGLIST

11.03.1911 – 20.01.2014

Ärasaatmine
laupäeval 25. jaan kl 12.00
Tallinna Matusebüroos

Leinavad
lapsed peredega

TELEVISIOON

ETV	KANAL 2	TV3
06.55 Terevisioon 08.55 Holby City haigla: Paranoid-android (Holby City, inglise 2006) 09.55 Terevisioon* 11.55 Pealtnägija* 12.45 Täheleav: Fred Jüssi (ETV 2006) 14.05 Vabariigi kodanikud (subtiitritega)* 14.55 Minuscule: Vihma kallab (Prantsuse 2007)* 15.05 Waterloo Roadi kool (Waterloo Road, inglise 2010) 16.00 Holby City haigla: Paranoid-android (Holby City, inglise 2006)* 17.00 Aktuaalne kaamera 17.10 Polaartrip, 4/8 (Eesti 2012) 17.30 Ohtlik lend: Rööv (Eesti 2006) 18.30 Aktuaalne kaamera 19.00 Ringvaade 20.05 Kahekõne	06.00 Punased roosid*, 677 06.55 Timon ja Pumba: 07.20 Mr Bean 07.50 Kass Oggy ja kurjad prussakad 08.00 Reporter* 09.00 Süütu süüdlane*, 56 10.00 Manhattani tühkatriinu*, 57 11.00 Kodus ja võõrsil, 5677 11.30 Seotud*: Sillerdav suvi 12.30 Heeringas Veenuse õlal* 13.00 Suur lotokolmapäev – Rooside sõda* 14.00 Sõbrad: Musklinäljas 14.30 Sõbrad: Lõpuballi video 14.55 Punased roosid, 678 16.00 Küladetektiivid, 206 17.00 Manhattani tühkatriinu, 58 18.00 Süütu süüdlane, 57 19.00 Reporter 20.00 Teistmoodi Eesti	06.15 Multifilm Beyblade: metallivõitlejad 1, 29: Kenta ja Sora 06.40 Multifilm Smurfid 07.05 Multifilm Käsna-Kalle Kantpüks 07.30 Multifilm Kung fu panda 08.00 Marina ja kapten, 40* 08.55 Kirgede torm, 1807* 10.20 Vaprad ja ilusad, 6648* 10.50 Top Shop 11.05 Öhtusöökök viiele 4, 27 11.35 Öhtusöökök viiele 4, 28 12.05 Meisterkokk 3, 19 13.00 Allakäigutrepist üles: Triinu* 14.00 Kondid 8, 19: Sünge hukatus* 15.00 Vaprad ja ilusad, 6649 15.30 Seitsmes taevas 5, 4: Tabatud 16.30 Marina ja kapten, 41 17.25 Kirgede torm 19.00 Seitsmesed uadised

20.30 Lähetus: Eesti – Gruusia
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Kapital
22.10 MI
22.35 Muusikadokk Philippe Jaroussky (Jaroussky, voix haute, Prantsuse 2008)
23.25 Ringvaade*
00:33 ERR-i uudised

20.30 Meie emad ja isad
21.25 Mängufilm Johnny English (Johnny English, Prantsusmaa/Suurbritannia 2003)
23.05 Mängufilm 88 minutit (88 Minutest, USA/Saksamaa/Kanada 2007)
01.05 Jahtunud jälg*: Tubli sõdur
01.50 Bordell 232*: Mida sa armastad?
02.45 Reporter*
03.35 Hooaeg*
04.10 Kodusaade*
05.00 Küladetektiivid*, 206

20.00 KINO3: Öö muuseumis 2 (Night at the Museum: Battle of the Smithsonian, USA 2009). Seiklus-komöödia.
22.00 Selgeltnägijate tuleproov
23.25 Grey anatoomia 7, 3: Superfriik
00.20 Euroopa Pokkeriturnee
01.20 Päästjad 6, 11: Mamma
02.10 Selgeltnägijate tuleproov*
03.10 Euroopa Pokkeriturnee*
04.10 Põimitud hinged 1, 4*
04.35 Seitsmesed uudised
05.25 Öhtusöökök viiele 4, 27*
05.50 Öhtusöökök viiele 4, 28*

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2
07.10 Eddie ja karupätsu* **07.20** Sõprade linn* **07.30** Samsam* **07.40** Mõmmi aabits* **08.05** Lastetuba: Soojal maal matkamas* **08.25** Minuscule **08.30** Teeme isel, 1/8: Koome sokid (ETV 1980)* **09.00** Ringvaade* **10.05** Waterloo Roadi kool (Inglise 2010) **10.55** Puutepunkt* **11.20** Big Sur – metsik California rannik (USA 2009) **12.15** ERR-i uudised **17.15** Smallville (USA 2008) **18.00** Hei, põialpoisid! (ETV 1984) **18.20** Sõbrad igavesti – Mullewapi lood **18.30** Lastetuba: Mullamutt ja vihmauss **18.45** Mikk ja Tšavapa **18.55** Alfie Atkins (Norra 2012) **19.05** Zou **19.20** AK (viiepeekles) **19.30** AK (vn) **20.00** London – linn aegade tuultes, 1/2 (Inglise 2012) **20.50** Uue aja asjad: Tallinn ja ehitus (Eesti 2006) **21.00** Ajurünnak, 3/8 (Rootsi 2008) **21.30** Lõputa maailm, 3/8 (Kanada/Saksa/Inglise 2012) **22.20** 4x4. Taimõr ja Jamal, 3/9 **22.50** Eesti TOP 7 **23.35** Kuidas ei tohiks elada, 6/7 (Inglise 2010) **00.00** Kuritegu, 3/10 (Taani 2012) **01.07** ERR-i uudised

Kanal 11
05.30 Rosario, 99 **06.20** Totaalne ärkamine!

08.15 Doktor Oz* **09.15** Emmerdale*, 103
09.45 Küladetektiivid, 99 **10.45** Aafrika südames* **11.45** Top Shop, 361 **12.00** Pan Am* **13.00** Raudsed kokad* **14.00** Naistekliinik, 115 **15.00** Everwood **16.00** Aafrika südames **17.00** Ellen **18.00** Doktor Oz **19.00** Kodus ja võõrsil, 5678 **19.30** Emmerdale, 104 **20.00** Seotud **21.00** Toidudetektiivid, 3 **21.30** Kolm naist paadis **22.00** Piinlikud kehad: Viimane! **23.00** Kliendinimekirj **23.50** Reporter **00.45** Ellen* **01.35** Kaunis valus: Uus! Tee korda **02.00** Restoraniduell **02.45** Naistekliinik*, 115 **03.30** Beverly Hillsi kokad, 7 **04.15** Kaunis valus* **04.40** Staariminutid **04.45** Reporter*

TV6
06.00 Power Hit Radio – KICKSTART **08.30** Seitsmesed uudised **09.30** Kodu keset linna 6/132 **10.00** Kutsuge Cobra 11 9/15 **11.00** Neli tuba (USA 1995) **12.55** Top Shop **13.10** Kõige naljakamad koduvideod **13.45** Kodu keset linna 6/134 **14.15** Kutsuge Cobra 11 9/15 **15.10** Kälimehed 1/4 **16.05** Kutsuge Cobra 11 9/16 **17.00** NCIS: Kriminalistid 2/39 **18.00** Perepea 6/13 **18.30** Simpsonid 18/6 **19.00** Kuidas ma kohtasin teie ema 8/1 **19.30**

Kuidas ma kohtasin teie ema 8/2 **20.00** Võrkpall: Challenge Cup **22.00** KINOÖHTU: Pulp Fiction (USA 1994) **00.55** Puhkus Mehikosis 1 **01.55** Puhkus Mehikosis: ekstra 1/11 **02.10** Seks ja linn 3/39 **02.40** Perepea 6/13 **03.05** Power Hit Radio – KICKSTART **04.30** Kodu keset linna 6/134 **05.00** Seitsmesed uudised **05.50** Uudistemagasin

Kanal 12
06.30 Krimi* **07.00** Reporter **08.00** Usu või ära usu!*, 98 **08.30** Komissar Rex*, 4: Korralik maja **09.20** Conan*, 186: Patton Oswalt, David Mizejewski, The Kin **10.10** Näljased meremehed* **11.00** Jututuba **13.45** Benny Hill* **14.20** Ekstreemkalapüük Robson Greeniga*: Patagoonia **15.15** Komissar Rex, 5 **16.10** Näljased meremehed **17.05** Ekstreemkalapüük Robson Greeniga **17.55** Benny Hill **18.30** Klikitähed **19.00** Tuvikese*, 9 **19.30** Tuvikese*, 10 **20.00** Mis sul viga on? **20.30** Usu või ära usu!, 99 **21.00** Kaks ja pool meest* **21.30** Brežnev, 3 **22.30** Brežnev, 4 **23.30** Conan, 187 **00.25** Kaks ja pool meest **00.50** Tuvikese*, 11 **01.15** Tuvikese*, 12 **01.40** Night Chat **05.00** Postimees.ee

HOROSKOOP

JÄÄR Psühholoogilistes küsimustes on su vaatenurk liialt mustvalge. Sul on raske aru saada sellest, et kõik ei mõtle nii nagu sina. Suhted võivad kannatada.

SÕNN Kiire tempo ja ettearvamatud asjad tekitavad stressi. Vajad rohkem aega, aga just seda napib kõige rohkem. Mõni su konkurent võib sinu kohta laimu levitada.

KAHSIKUD Sul võib olla tunne, et mateeria ja asjade maailm ei allu piisavalt su tahtele. Sul on soov saada materiaalne sfäär suurema kontrolli alla.

VÄHK Võid tunda lõhet kodu- ja tööasjade vahel. Põgened lähisuhete eest töösse või hiilid tööst kõrvale, õigustades end suuremat tähelepanu vajavate lähedastega.

LÕVI Ei tohiks eksida seaduse vastu ega võtta ette tehinguid, mille tulemust ei saa ette prognoosida. Ka olulisi projekte ei tohiks ette võtta.

NEITSI Keegi ei suuda sind rohkem rööpast välja viia kui su enda pessimistlikud mõtted. Kui teed rahu iseendaga, lahenevad ka paljud välised suhted ja probleemid.

KAALUD Ebakindlust tuleviku ees üritad kompenseerida mineviku idealiseerimisega. Stressi ja pingeid maandad liigse söömisega. Pisivigastuste ja traumade oht.

SKORPION Sa justkui pole oma partneriga samal lainepikkusel. Ära sellepärast veel teda pikale lainele saada! Kui raha tuleb, siis seda ka läheb. Ja vastupidi.

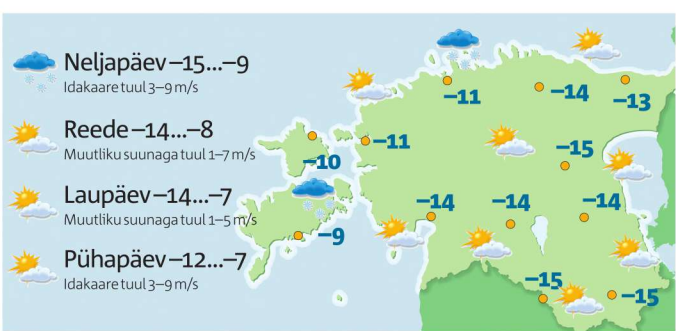
AMBUR Kaldud kergesti äärmustesse. Tahad kellelegi oma taset ja oskusi tõestada ja valid selleks mitte eriti diplomaatilise viisi. Armuasjades oled kirklik.

KALJUKITS Väga palju on asju, mis sinust ei sõltu. Seega pole nende pärast vaja ka muretseda. Parem keskendu sellele, mida saad muuta ja mõjutada.

VEEVALAJA Igapäevane rutiin ja olmelised pisiasjad nõuavad tähelepanu. Nii keeruline tehnika kui ka õrn taies vajavad hoolikat ja ettevaatlikku ümberkäimist.

KALAD Õhus on palju tähendusi, millest sa üritad aru saada. Saladused ja vandenõuteooriad pakuvad sulle pinget.

ILM

RISTSÕNA

	KAHE RATTAGA VANKER ...KOP	PIHTA-HAKKAMINE SÕIDUK	JÕE ...JOOKS HEITELING	PÜSTTOEND ... AVIV	PUHKUS SÜLELEMA	NAISENIMI SIK...	VÄRVUS VAHEND MILLEGI ESITLISE MISEKS	VÕRK-PÜUNIS NALLA-HAMMAS	3 x TÄHT EGOISTLIKUD
LENNU-VÕIMETU LIND									
NUMBER									
MEHENIMI									
MITTE VANA									
ENT									
NUKRA-KOLALINE HELILAAD									
ALKOH. JOOK									
RIIK EUROOPAS									
RELIGIOON									
VÄGA NOOR INIMENE									
NOU AVAUST SUL GEV OSA									
ISTEVANN									
KIKERPUU									
EUROOPA INIMÕIGUSTE KOHUS									
ENDINE LAULJA									
KOLONIAAL-RIIGI PÕHIOA									
ÜKS KAHENDIK									
KOOSKÕLA									

ERKKI KÖLÜ PÄEVAANEKDODID

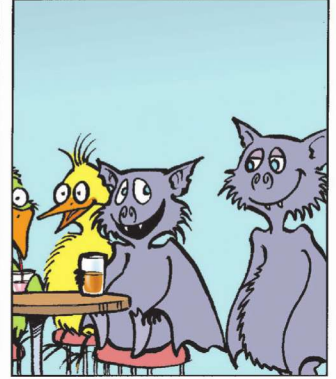
●● Lord William istub hommiku-söögilauas ja joob kohvi. Siseneb leedi William:
„Mul on teile halb uudis, kallid. See, mida ma pidasin raseduseks, ei olnudki rasedus...”
„Tähendab, me ei saagi pärijat?”
„Kahjuks ei.”
„Jumal kehl, jälle hakka neid veidraid kehaliigutusi tegema!”
●● Kohtuvad kaks sõpra:
„Mendid on ikka igavesed vördjad!”
„Miks nii?”
„Eile jäin loast ilma!”
„Mille eest?”
„Ah, norisid, nagu tavaliselt. Puudub apteek! Number on määrdunud! Sõitsite punase tule alt läbi! Ja

lõpuks, nagu sellest veel vähe oleks, te olete ju purjus!”
●● Toidukaupluse lihaosakonnas.
„Te andsite mulle kanakoibi, aga mina tahtsin tiibu!” protesteerib keegi daam.
„Aga te küsisite ju koibi,” vastab müüja.
„Jah, aga ma mõtlesin ümber!”
●● Baaris ripub hinnakiri:
„Hinnad külastajale, kes tahab, et baarimees vastaks nende naiste telefonikõnedele:
5 eurot – „Ta läks just ära.”
10 eurot – „Ta ei tulnudki täna.”
20 eurot – „Ma ei ole teda juba mitu päeva näinud.”
50 eurot – „Aga kes see selline on?”

Kristian Pauer

Nemi

SUDOKU Pappocom

1				5		4	
		7	6	3			5
				2		6	
						7	9
	2	4			3	8	
7	9						
	4			7			
5				8	3	1	
	7		9				8

SUDOKU reeglid
●● Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda ainult ühel korral.

1	4	8	7	3	5	6	9	2
6	5	3	9	4	2	1	8	7
7	9	2	6	1	8	3	4	5
4	7	9	8	5	3	2	1	6
3	6	5	2	9	1	8	7	4
2	8	1	4	7	6	9	5	3
9	1	6	5	2	7	4	3	8
8	3	7	1	6	4	5	2	9
5	2	4	3	8	9	7	6	1

Sudoku EPL-i veebiväljaandes
Mängi. www.epl.ee/sudoku

Tartu ülikooli kliinikumi koduleheküljel oli eilse seisuga 21 tööpakkumist. Kõige rohkem vajatakse arste-õppejõude, meditsiiniõdesid ja põetajaid. **Tartu ülikooli kliinikum**

Pärnu haigla avas jaanuaris taastusravi- ja heaolukeskuse 0-korrusel jõusaali, kus saavad tänapäevastel masinatel treenida nii patsiendid kui ka linnakodanikud. **Pärnu haigla**

Kopsuklamüüdia tungib kallale väsinud ja stressis organismile

Kopsuklamüüdiale viitab kuiv ja valus hootine köha, mis pesitseb klombina kurgus ja kestab nädalaid.

Signe Kalberg
signe.kalberg@epl.ee

Käes on gripi ja paragripi hooaeg, kus oma sõna ütlevad sekka ka hingamisteede viirused. Nende haigustega kaasnev köha, halb enesetunne ja palavik kaovad tavaliselt paari nädalaga. Kui aga köha ei taha järele anda, kestab mitu kuud, sellega kaasneb väsimus, vahel ka väike palavik, tuleb pöörduda perearsti või kopsuarsti poole. Üks haigestumise põhjus võib olla kopsuklamüüdia, mis võib tabada igas vanuses inimesi, kel on organismi immuunsüsteem nõrgenenud. Haigestuvad ka suure füüsilise koormusega sportlased.

Mullu juulis andis sõudja Kaisa Pajusalu ajakirjanduse kaudu teada, et jätab Kaasanis

teri hävitustööd oma organismis. Seda on teinud ka näiteks Erki Nool ja Gerd Kanter. Sama tõve käes vaevlesid ka tennisist Mait Künnap ja Eesti võrkpallikoondise ründaja Eerik Jago.

Kopsuarst Hille Lill kirjutab nõuandelehel www.kliinik.ee, et kopsuklamüüdia on piisnakkusena leviv haigustekitaja. Sagedamini põhjustab see koos mükoplasma hingamisteede infektsioon, mille korral haigusnähud süvenevad aeglasemalt kui viirusnakkuste korral ja haiguse kulg on veniv.

Bakteri avastab analüüs

Tavaliselt proovib inimene enne arsti juurde tulekut tulemusteta kõikvõimalikke köha mõjutavaid ravimeid. Läbivaatusel leitakse peaaegu alati kurgupõletik bronhiidiga, kopsupõletikuga või keskkõrvapõletikuga. Samasugust pikaajalist köhimist võivad põhjustada

ka mükoplasma või läkaköha, samuti hingamisteede viirused, kuid viirusinfektsioonid paranevad enamasti paari nädala jooksul.

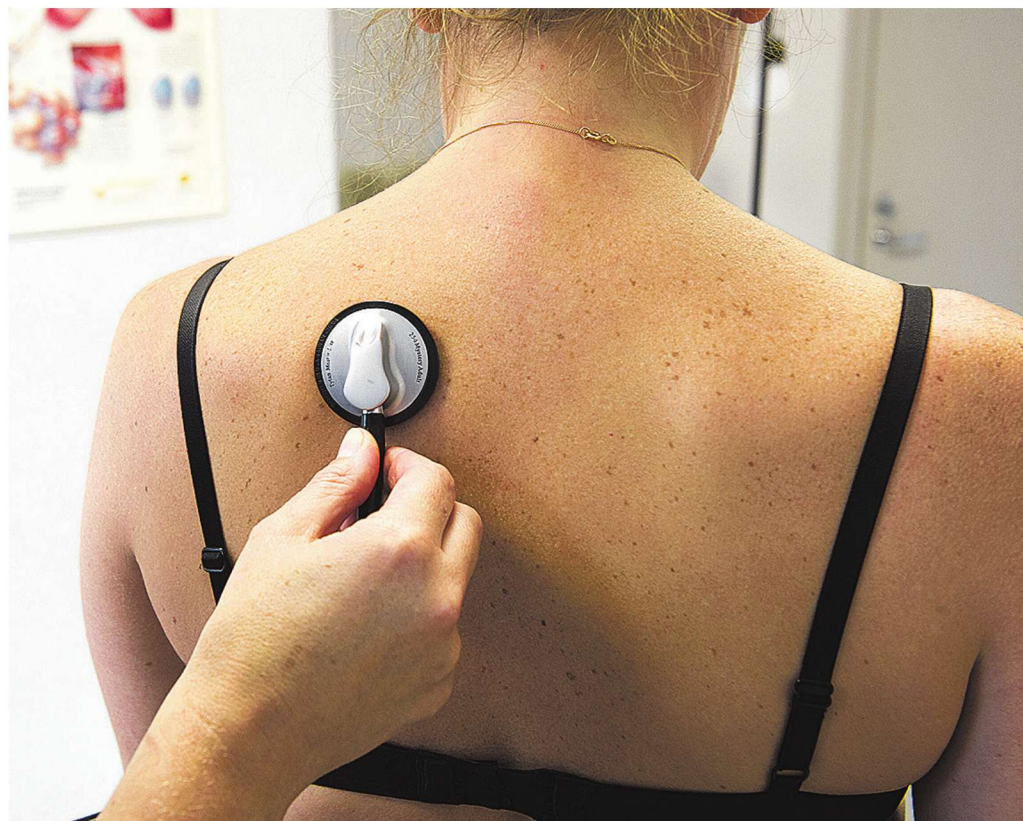
Kahjuks pole ainult haigussümptomite alusel võimalik haigustekitajat määrata, selleks on vaja teha uurin-

guid hingamisteede sekreedist ja verest. „Lisaks veres olevate antikehade määramisele kasutatakse kopsuklamüüdia diagnoosimisel ka molekulaardiagnostikat, sest bakterit ennast koekultuuril välja kasvatada ei õnnestu,“ ütleb Ida-Tallinna keskhaigla infektsiooni-kontrolli osakonna juhataja Aino Rõõm.

Uringuks kasutatakse vereanalüüsi, milles määratakse IgM-, IgG- ja IgA-antikehad. Antikehadest on IgG leid sage ja viitab varem läbi põetud infektsioonidele. IgA ja IgM leid iseloomustab ägedat või aktiveerunud nakkust. Vereproov kinnitab antikehade olemasolu paar nädalat pärast haigestumist.

Klamüüdiavastane antibakteriaalne ravi on efektiivne ägeda põletiku ajal ja ravi võtabki rohkem aega, enne kui haigustunnused täielikult kaovad. Erinevus külmetushaigustest (enamasti viiruslikud) on antibiootikumide kasutamine ja ravikuuri aeg. Kopsuklamüüdiast põhjustatud nakkust ravitakse antibiootikumidega keskmiselt 10–14 päeva, rasematel juhtudel kauem.

Püsivat immuunsust haiguse läbipõdemisel ei teki, aga vähema tõenäosusega haigestuvad need, kes toituvad mitmekülselt ja viibivad palju värskes õhus. ●

Piisnakkusena leviv kopsuklamüüdia põhjustab hingamisteede infektsioone.

Foto: Vallo Kruuser

Kaval kopsuklamüüdia võib tabada ka suure füüsilise koormusega sportlasi.

toimuva universiaadi sõudmisvõistluse haiguse tõttu pooleli. See haigus kimbutas 24-aastast sportlast juba talvest alates, alles suvel sai ta teada, et põeb kopsuklamüüdiat. Kaisa Pajusalu pole ainus sportlane, kes on avalikkusele teada andnud selle salakavala bak-

Kopsuklamüüdia

- Kopsuklamüüdia on bakteriaalne nakkus, mis põhjustab hingamisteede põletikulisi haigusi: bronhiiti, kopsu-, kurgu-, keskkõrva- ja ninakõrvalurgete põletikku.
- Levik toimub piisnakkuse teel ühelt inimeselt teisele.
- Nakatumist soodustavad kitsad õhutamata ruumid, tihe kontaktis olevad inimesed,

tööl või kodus haigetega kokkupuutumine.

- Haigestumisele aitab kaasa organismi väsimine või kurnatus.
- Nakatumisest võib esimese haigustunnuste ilmnemiseni kuluda mitu kuud, tugeva immuunsüsteemi korral ei pruugi haigus avaldudagi.
- Kui pisik on jõudnud verre, võib peale bronhiidi tekkida kõr-

va-, silma-, südamelihase- ja liigestepõletik, kesknärvisüsteemi maksakahjustus jne.

- On võimalus, et kopsuklamüüdia, mis kahjustab ka veresoone, soodustab ateroskleroosi ja infarkti teket.
- Haigust ravitakse antibiootikumidega, vaktsiini selle vastu pole ja põdemine immuunsust ei anna. Allikas: www.kliinik.ee

LUGEJA KÜSIB

● Kas Parkinsoni tõbe on võimalik ka kirurgiliselt ravida?

Pille Taba

Tartu ülikooli kliinikumi neuroloogia eriala vanemarst-õppejõud

Parkinsoni tõve kirurgiline ravi on üks võimalikest ravivariantidest. Aju süvastimulatsioon on näidustatud ainult täiendava ravimeetodina kaugelearenenud Parkinsoni tõve korral. Nende patsientide puhul, kellel suukaudse raviga kaasnevad tõsised kõrvaltoimed ja tabletiraviga ei ole võimalik enam

aidata. Kirurgilist ravi vajab suhteliselt väike osa Parkinsoni tõvega haigetest, aju süvastimulatsiooni operatsioone tehakse Tartu ülikooli närvikliinikus ja enne seda on vajalik neuroloogi (Parkinsoni tõve spetsialisti) konsultatsioon.

Tänapäevase kirurgilise ravi meetodina kasutatakse aju süvastimulatsiooni, mille käigus viiakse ajukoossele elektroodid ja naha alla nn stimulaator. Arvestama peab sellega, et kirurgiline ravi ei sobi kõigile patsientidele ja et näidustuste kõrval on ka vastunäidustusi. Raviotsus tehakse neurokirurgi ja neuroloogi osalusel.

Oma tervisealane küsimus saada
vilve.torn@epl.ee

TOIMETAJA KOMMENTAAR

Leebe rahvaravi vajab kannatlikkust

Signe Kalberg
toimetaja

Paljud hakkasid juba hilissügisel unistama valgest talvest ja külma-kraadidest. Unustades, et pakasega tulevad ka külmetushaigused jm tõved. Need rääkijad on aga unustanud talveks valmistuda. Mis aga tähendab külaskäiku apteeki. Mitte tablettide järele, vaid varuma endale ravimtaimi. Haigestudes on aga hilja hakata tegema endale ravimtaimedest teekuuri ja süüdistada siis taimi, millest pole mingit kasu. Enda tohterdamine raviteega vajab aega ja kannatust. Ses- tap ongi vaja oma immuunsüsteemi tugevdamist alustada kuu-paar enne gripihooaega.

Tugevda oma immuunsust!

Bio-Selenium + Zinc 30 ja 90 tabletti kuni **-17%**

KVALITEET TAAANIST

Pakkumine kehtib jaanuaris ja veebruaris hästi varustatud apteekides. Otsi parimat hinda: www.raviminfo.ee ja www.apteegiinfo.ee

Pharma Nord
www.pharmanord.ee

PÕHJALIK SAATEKIRJA VORM TAGAB KVALITEETSE TEENUSE

Lääne-Tallinna keskhaigla hool-
dusravikliinikus kasutatakse uut
saatekirja vormi. Haigla õendus-
juhi Aivi Kaburi sõnul pole tege-
mist keerulisema bürokraatliku
asjaajamise tekitamisega. Maksi-

maalselt kvaliteetse teenuse taga-
miseks on vaja kindlaid andmeid,
mis patsienti iseloomustavad. Et
midagi olulist kahe silma vahele
ei jääks, koostatigi põhjalik saate-
kirja vorm. **LTKH**

NOSTALGILISED KILESUSSID ON MINEVIK

Rakvere haigla ei müü enam pat-
sientidele ja külastajatele sini-
seid kilesusse ja nende kandmise
kohustus kaob. Esialgu saab neid
siiski tasuta, kui vajadus tekib.
Patsientidel ja külastajatel palu-

take haigla sissepääsude juu-
res olevatel porivaipadel välisja-
lanõud puhastada. Vahetusjala-
nõusid on vaja operatsiooni tugi-
isikutel, sünnitusele minnes jne.
Rakvere haigla

Aasta arsti kabinetis on lubatud nutta ja karjuda

Aasta arsti tunnustuse pälvinud lastearst

Alge Vare tunneb, et peab pärast tiitli saamist veelgi rohkem pingutama, et tõeliselt hea olla.

Reportaaž

Kelli Seiton
reporter

„Teen hästi kiiresti ja hästi vastik on. Aga sa võid nii kõvasti karjuda, kui tahad!” Alge Vare, Läänemaa lastearst, kükitab pisikese patsiendi ette ja uurib, mis tema kurgus toimub. Patsient ei pruugi adudagi, et see, kes nii ping-salt praegu tema suu tagumise otsa vaatab, pärjati möödunud aastal kõlava tiitliga – Eesti aasta arst. Patsient, kes kilepükste sahesed hommi-
kul arsti juurde tuli, ei pruugi tiitliga praegu absoluutselt nõustudagi – arst lükkab vatist pulga talle kiirelt hetkeks kur-
ku ja ta karjub ebamugavusest nii valjult, kui on võimalik.

On esmaspäev ja Läänemaa haigla lastearstil doktor Varel on vastuvõttude päev. Ta on tööl juba hommikul kella kaheksast ja veidi pärast üheksat tuleb esimene patsient. „Ma ei oska kunagi öelda, mida päev täna toob. Esmaspäeval on muidugi tavaline, et on kiire,” nendib Vare häbelikult naeratahes. Lääne maakonna haiglas töötab peale tema veel üks lastearst, kahepeale on neil umbes tuhat patsienti, kelle eest hoolt kanda (statistika-
ameti andmeil oli 2013. aastal Läänemaal 1458 last vanuses kuni 19 aastat. Doktor Vare juures käivad kuni 18-aastased lapsed. – K. S.). „Kaks arsti on parajalt. Noored arstid, kes ülikoolist tulevad, valdavad ka väga hästi lastearstindust ja on ka perearste, kes saavad oma lastega hakkama,” põhjendab ta ja lisab, et peale lastearstide on ajaga maakonnas vähe-
maks jäänud ka lapsi.

Läänemaa kaks lastearsti on jaganud oma graafiku nii, et mõlemal on nädalas üks vaba päev. Varel on see reede, mil ta töötab perearstikabinetis, oma teises töökohas. Nädalavahe-
tustel tuleb tohter tihti valvearsti kutse peale korra päe-

vas haiglasse, et väikesed patsiendid üle vaadata. „Vahepeal tuleb väsimus peale, aga üldiselt olen rahul,” ütleb Vare keerutamata ja lisab aknast välja päikeselist talveilma vaadates, et kui oleks vaba päev, läheks ta suuskadega kohe rajale.

Tahtis spordiarstiks

Kuidas Varest lastearst sai, pole talle endale ikka veel päris selge, sest esialgu oli plaan minna Tartusse hoopis spordiarstiks õppima. Tolal venekeelse erialaga läks ta tutvuma ülikooli lahtiste uste päevadele. Huvi tekitas aga hoopis lastearstiks õppimine. „Huvitav jah, miks? Ma polnud haiglas olnud ja kui kodus arst vendade juures käis (Vare nendib, et kogu ta elu on mehises keskkonnas möödunud. Üles kasvas ta kahe venna kõrval ja nüüd on kolme

Ühtegi igavat päeva doktor Vare oma 22-aastase karjääri jooksul ei mäleta.

poja ema – K. S.), siis mind ei näidatud arstile kunagi – piilusin ukse vahelt, nii huvitav oli,” arutleb Vare lühikesel pausil, mis hommikupoolikul patsientidest vabaks jäänud.

Ülikooli asuski ta tudeerima „lastearstindust”, ent huvi spordi vastu on jäänud ja nii täidab igal suvel Vare näiteks maakonna rattaspordiüritustel meediku rolli. Ja kiire töötempo kõrvalt on juba neljal laulu- ja tantsupeol maakonna lauljaid ja tantsijaid vajaduse korral turgutanud. „Eelmisel korral võtsin med-
õe kaasa, üksinda on seal päris raske – õhtul on järjekord, kõik need jalad, mis päeval rak-
ku tantsitud,” kirjeldab Vare, näost peegeldumas head mälestused. „Seal [laulu- ja tantsupeol] on nii hästi korraldatud meditsiini-

Aasta arsti tiitli pälvinud lastearst Alge Vare kuulsus käib temast ees: emad-isad armastavad teda ja teavad, et doktor on nende jaoks alati olemas. „Ta on tõeline pärl, tõeline uhkus,” kiidavad lapsevanemad.

Fotod: Andres Putting

HOOLI OMA TERVISEST JA OSALE SÕELUURINGUS

2014. aastal kutsutakse rinnavähi sõeluuringusse naised sünniaastatega 1951, 1952, 1956, 1958, 1960, 1962, 1964 ja emakakaelavähi sõeluuringusse naised sünniaastatega 1959, 1964, 1969,

1974, 1979, 1984. Kutset ei pea ära ootama ja uuringule võib registreeruda kohe. Kaasa tuleb võtta isikut tõendav dokument ja kehtiva ravikindlustuse korral on uuring tasuta. **EPL**

MÕÕDA VERERÕHKU TASUTA

Südameapteek pakub jaanuaris eakate tervisepäevadel vererõhu mõõtmist tasuta ning vere kolesterooli-, hemoglobiini- ja suhkrutaseme mõõtmist soodsa hinnaga. **EPL**

EESTIS ALGAB MAHUKAS TERVISEUURING

Tänavu esimeses kvartalis algab Eesti Terviseuuring 2014. See on kolmas üleriigiline Eesti rahva tervist käsitlev mahukas küsitlusuuring viimase 20 aasta jooksul. Uuringu eesmärk on

hinnata rahvastiku tervise seisundit, seda mõjutavaid tegureid, tervishoiuteenuste kasutamist ja võrrelda toimunud muutusi ajas. Uuring on osa EL-i terviseuuringust. **TAI**

N-ö nutilapsi näeb Vare oma töös iga aastaga üha rohkem: nad tulevad näiteks vastuvõtule, ise kõigest mõni aasta vana, käes nutitelefon multifilmidega.

üksus, töötas nagu lepace reega! Loodan, et kutsuvad jälle.”

Doktor Vare on saanud juba pikalt rääkida, kui kaugusest hakkab kostma mahe „Evita” filmi tunnusmeloodia. See on lastearsti telefon, mis kolme tunni jooksul, mil Varet saadab reporterist ja fotograafist koosnev töövarjutiim, heliseb 15 korda. „Öösel nad ikka ei helista, see on mingi legend,” ütleb Vare naerdes ja lükkab ümber sotsiaalvõrgustikes levivad jutud, et ta on haigete laste jaoks kogu aeg kättesaadav. Selliseid juhtumeid on võib-olla ka ette tulnud, ent parem on, kui öösel ikka ei helistata – jõuab ta arutluses iseenda kokkuleppele.

Lapsevanem Merle toob aga just vastupidi esile, et arst on lapse jaoks kogu aeg olemas. „Ja rõõmsalt!” rõhustab ta. Merle, kes on käekõrval kabinetis toonud päeva neljanda patsiendi, nendib, et arsti kuulsus käis Varest ees: mõni aeg tagasi Läänemaale kolinud Merle kuulis tuttavalt ja luges sotsiaalvõrgustikest Alge Varest ainult ülivõrdes jutte. „Ta on tõeline pärl,” sõnab lapsevanem.

Ka Andri, kelle laps on samuti Vare patsient, ütleb, et temast paremat pole – lausa maailma parim arst, võiks öelda. „Tahtsime, et ta saaks Eestimaa uhkuseks ka. Alati, kui on vaja, ta kohe vastab kõnle. Tõeline uhkus!” kinnitab ta. Mis seal sotsiaalvõrgus-

tikes räägitakse, Vare ise ei tea, sest arvutis ta väga ei käi ja Facebooki kontot tal pole. Seega tuleb tohtrile üllatusena, et detsembri alguses oli maakonna inimesi koondavas kommuunis üleskutse esitada Vare Haapsalu vapimärgi kandidaadiks. Seda tunnustust küll ei tulnud, ent üleskutsel kirjutati alla 300 inimest, mõni lausa „kahe käega”. „Ei tea isegi, mida sellest arvata,” on doktor Vare seda kuuldes järsku taas tagasihoidlik, naeratab häbelikult, viib pilgu aknast välja ja pakub põhjuseks, et ju ta lihtsalt tegeleb patsientidega rohkem. „[Aasta arsti] tiitliga seoses püüan ma veel rohkem. Mõtlen, et pean ikka veel paremini,” lisab Vare hoopis, kuigi hetk tagasi oli nentunud, et üle päeva ta lõunal sööma ei jõua.

Nõudlik patsient

Esmaspäeva varahommikune vaikus hakkab otsa lõppema. Vare kabinetis astub järgmine patsient, kes nõudlikult lauale prõmmib ja selle vahele lalisesed jutustab. „Juba ammu ei mäleta ma, et patsient oleks nutnud. Ta on väga rahulik. Tal võiks juba arstidest ammu kõrini olla,” ütleb Vare lõbusalt uudishimulikult patsiendi emale. Ei lähe palju mööda, kui kabinetis on uus laps, kes hommikupoolikul arsti vastuvõtul magusasti haigutab.

Doktor Vare peseb käsi, nagu ta teeb enne iga uue pisikese patsiendi vastuvõtmist, ning asub uurima nii kollaste seintega kabinetis istuvat haiget kui ka pere teiste, kodus olevate laste olukorda. Näib justkui teaks Vare iga lapse öde-

Lapsevanemad kiidavad: doktor Varest paremat pole, lausa maailma parim arst!

sid-vendasid ja nende haiguslugusid peast.

Ühtegi igavat päeva Vare oma 22-aastase karjääri jooksul ei mäleta. Küll aga on mees põnevaid. „Maakonnahaigla võlu ongi see, et tegeled kogu meditsiiniga – näiteks mul oli üks valve, kus oli saja-aastane patsient ja vastsündinu järgest,” meenutab Vare.

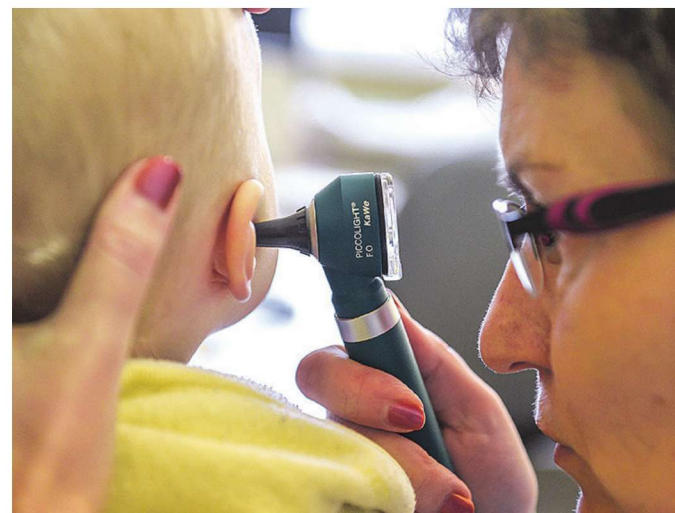
Samuti on päevi, kus tuleb südant valutada kõige keerulisemate ja raskemate haigustega laste pärast, kes Tallinnasse ravile või uuringutele saadetud. „Meie uuringuvõimalused jäävad lihtsalt väheseks,” selgitab ta. Need lapsed, mõnel päeval pole ühtegi, teisel on lausa neli, saadetakse peamiselt Tallinna lastehaiglasse, kus ollakse Vare sõnul juba Haapsalust tulnud kõnedega harjunud. Vabadel hetkedel päevnas tuletab Vare nende laste nimed meelde ja vaatab, mida uuringutulemused

pealinnas ütlevad. Ühesõnaga hoiab ta oma patsientidel Haapsalust silma peal.

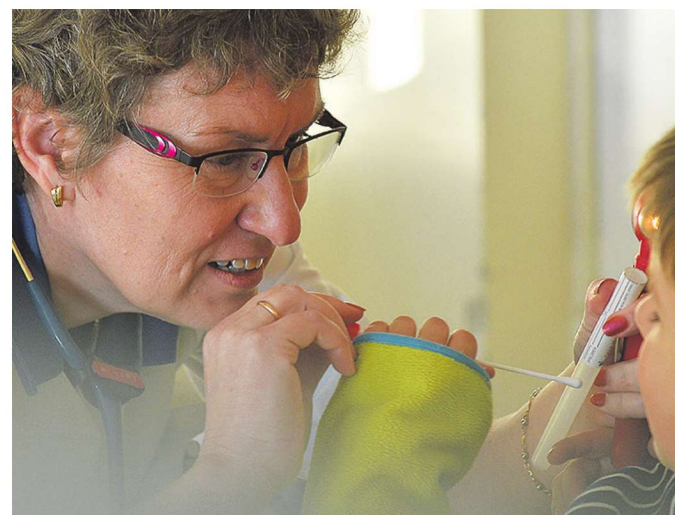
Vaba hetke praegu aga pole ja doktori juurde tuleb nüüd abi saama suurte heledate silmadega rüblük, kellel pisarad mööda põski voolavad. Tuleb ka rõõmsalt triibulises patsient, kes vastuvõtu ajal nutitelefonist multikat vaatab, aga ka suures palavikus fotograafiahuviline patsient, kes ema õla tagant kortsus kulmuga ainiti fotograafi piidleb. „Kas sa lubad oma kõhtu ka vaadata?” küsib arst patsiendilt, kes talle mittemidagiütlevate silmadega vastu põrmitseb.

Kulm kortsus, läheb Vare taas toanurgas oleva kraanikausi juurde käsi pesema – ta ei tea, mis lapsel viga, tõenäoliselt tuleks põnn haiglasse jätta – kui ema vaikselt häälel määgib, et kõhul on täpid. „Siis ongi!” hüüatab Vare, kelle nägu lööb järsku särava. „Mul on diagnoos olemas! Kolme päeva palavik, ai kui tore! See on kõige parem viirus!” Kõige parem, sest sel viirusel pole suuri tüsistusi ja pärast kolme palavikulist päeva on laps juba peaaegu terve, selgitab ta vanematele. Uudishimulik patsient võib rõõmustada, sest haiglasse ta jääma ei pea.

Vähem kui kolme tunni jooksul on Alge Vare vastuvõtul käinud üheksa pisikest patsienti. „Täna jõuab vist sööma ka,” nendib ta rõõmsalt, kui reporteri ja fotograafi kabineti uksest välja saadab. ●

Vare jaoks on päev korda läinud, kui mõni väga muret tekitanud haige saab terveks. Tihti peale ei ütle läbivaatus kabinetis, mis haigus last täpselt vaevab.

Üks raskemaid osasid on patsiendi jaoks ülevaatus juures see, kui doktor Vare lapsele kurku vaatab. Õnneks on patsientidel lubatud kabinetis nutta ja karjuda.

Enne iga patsiendi vastuvõtmist peseb doktor Vare käed hoolikalt puhtaks.

Mõnikord on Vare kabineti ukse taga laste järjekorda lausa kuulda ja tunda ukse värisemisest. Mõni haige laps on aga nii väsinud, et vanema sülest kaugemale ei jõua, ja doktor Vare peab piiluma, kas keegi ootab järjekorras.

Lapsed on aastatega haigemaks muutunud

Paarikümne aastaga on lastehaiguste maailmas nii mõndagi muutunud, nendib aasta arst Alge Vare. Näiteks on tema hinnangul rohkem astmaatilisi haigusi ehk hingeldusi, samuti allergiahaigusi.

„Kuni kolmeaastane on täna kindlalt haigem kui 20 aastat tagasi. Ja millegipärast on need just lastealalapsed,” nendib ta.

Näiteks toob ta lapse, kes lasteaeda minnes nädalaga kohe haigeks jäi. „Kui niimoodi kolm korda proovida ja laps ikka lasteaia nädalaga haigeks jääb, siis kui vähegi võimalust, las kasvab kodus tugevaks,” soovib Vare ja mõnab siis, et sellist võimalust ei pruugi olla kõigil.

Ühtlasi toonitab doktor Vare, et kui esimese nohuga laps laste-

aiast koju jätta, ei lähe see enamasti kõhaks edasi.

Teine aspekt, mis aastatega tema sõnul muutunud, on laste vaktsineerimine. „Hästi palju on alla aastase lapse vaktsineerimist,” ütleb Vare. On nii neid vanemaid, kes vaktsiinist keelduvad, kui ka neid, kes seda maksimaalselt võtavad. „Kes kohe [vaktsiinist keeldumiseks] avaldu-

se teevad, neid on raske ümber veenda,” nendib lastearst ja lisab, et teadmised tulevad tihti kirjandusest või hoopis sotsiaalvõrgustike aruteludest.

Vare sõnul on aga paljud vaktsineerimata lapsed terved seetõttu, et teised on vaktsineeritud ja haigus ei levi. Kui aga vaktsineerimata laste arv suureneb, suureneb ka oht.

TÄNA ON TARTUS TASUTA TERVISLIK NELJAPÄEV

Järjekordsele tervisepäevale Tartu tervishoiu kõrgkoolis (Noorse 5) oodatakse kõiki tervisetee- madest huvitatuid. Mõõdetakse vererõhku, pulsisagedust, vere- suhkrut, hemoglobiini- ja koles-

teroolisaldust, keha rasvasisaldust, kehamassiindeksit jne. Alates kl 16 on igal täis- ja pooltunnil kavas vestlusringid, sel korral on peateema diabeet. Avatud on lastehoid. **TÜK**

RAPLA KIIRABIL UUEST AASTAST UUED RUUMID

Rapla kiirabibrigaadi ruumid asuvad nüüd päästeametiga samas majas. Muudatuse tõi asjaolu, et Rapla brigaad liikus kiirabireformi käigus Põhja-Eesti regionaalhaigla alla. Reform

ei muutnud Rapla haigla erakorralise meditsiini osakonna töös midagi. Seal võetakse endist viisi patsiente vastu – nii neid, keda toob kiirabi, kui ka neid, kes pöörduvad ise. **EPL**

Homöopaatiat kas armastatakse või vihatakse, keskteed Eestis ei paista

Süütu katse kirjeldada üht vanimat täiendusravi meetodit puhus ajakirjaniku emotsioonide merre.

Agne Narusk
agne.narusk@epl.ee

Neli aastat tagasi 24. veebruaril, kui eestlased valmistusid osa saama vabariigi aastapäeva paraadist, kogunesid Londonis sajad inimesed parlamendihoone juurde meelt avaldama. Plakatil nōuti iga ühe õigust valida, kuidas end ravid. Protesteeriti kava vastu mitte enam riiklikult rahastada homöopaatilist ravi.

See oli võimas aktsioon, mida juhtis julge nimega organisatsioon Homeopathy: Medicine for the 21st Century, kes koondas sel kaunil päeval Westminsterisse üle 30 homöopaatia seotud seltsi, liidu, asutuse. Patsientidest ja mõtte- laadi toetajatest rääkimata. Riigis, kus esimene homöopaatiline ravikliinik rajati juba 1849 ja praegu on neid kokku viis, kus apteegist saab vabalt osta just sulle määratud terakesi ja tink-

ravist, vabastavast hingamisest, rännakust sünnieelsesse aega või aurast – palun väga. Aga mitte homöopaatia.

„Ma ei taha sel teemal ajakirjanduses sõna võtta,” ütleb tunnustatud Eesti perearst ja koolitaja, kes oma patsientidele vajadusel homöopaatiat ja üldse tervislikke eluviise soov- itab. „Pealegi on kuulda, et homöopaatia tahetakse üldse ära keelata.”

Teine nimekas perearst keeldub ajakirjanikuga rääki- mast, kui saab küsimused tea- da: „Ma ei suuda uuesti sellele järgnevat taluda.” Kolmas taganeb lausega: „Kunagi paarile patsiendile andsin nõu proovida, rohkem ma sellega ei tegele.”

Vaikus tekitab küsimusi

„Kõik teevad seda (soovita- vad ja/või kasutavad ravimi- sel homöopaatiat – A. N.), kuid keegi ei julge avalikult tunnistada. Keegi ei taha, et neid akadeemilisest arstide ringkonnast välja visataks. Väga paljud homöopaadid on meditsiinitaustaga. Arstide seisukoht homöopaatia kohta on

Eestis rangelt eitav,” ütleb Eesti klassi- kalise homöopaa- tia assotsiatsiooni liige Anu Hermlin.

Kui nn tavame- ditsiin lähtub teaduspõhisusest ja ravib haigust, siis homöopaa- tia on alternatiivmeditsiini osa ja vaatlleb inimest kui tervikut. Ravib põhjust, mitte haigust. Anu Hermlin räägib, et homöopaatia saab alati abi, kui probleemil pole lastud liiga kaugele areneda. Aga kui näiteks psüh- holoog saadab patsiendi, kel- lel tema hinnangul jääb jutust väheks ja on vaja ravimeid, eda- si koostööpartnerist psühhiaat- ri vastuvõtule, siis homöopaa- tidel arstidest partnereid ei ole, nendega kõrvuti pole meedi- kud nõus töötama.

Kas üks või teine

Ennekuulmatu, et Tartu üli- koolis ei ole tulevaste arstide programmis homöopaatiat, on paljud selle austajad pahased. Nõudlusele on järele andnud apteekrid, neil oli võimalik oma liidu eelmise aasta täien-

Eesti arstide seisukoht on homöopaatia puhul rangelt eitav.

Foto: Shutterstock

duskoolituste raames osa võt- ta homöopaatiat ja selles kasu- tatavaid ravimeid tutvustava- test loengutest. Juba on sellele ka nõrdimusega reageeritud.

Ehk ongi asi selles, et homöopaatidel on jultumust nõuda akadeemilise mediti- siiniga võrdset kohtlemist? „Kohtlemist nõuame kohe kindlasti võrdset, kuid nende pärusmaale ei ole ambitsioone tungida. Me ei püüa tegelda täpselt sama keerukate probleemidega kui arstid haigla- tes,” on Hermlin resolootne.

Ta juhib tähelepanu huvita- vale vastuolule seadusandluses. Seaduse silmis pole homöopaa- did arstid, kuid homöopaatilised preparaadid on ravimid. Müügiloo on Eestis saanud ainult paarkümmend homöo- toksikoloogilist ravimit ehk kompleksravimit kindla hai- gusnahu vastu. Ühtegi inimese- le individuaalselt soovitatavat „terakest”, millega homöopaa- did ravivad, siin müüa ei tohi.

Kui palju on Eestis homöo- paatia kasutajaid, pole teada. Küllap neid ikka on. Seda võib oletada terapeutide tihedate ajagraafikute ja pikkade oote- aegade järgi nende perearsti- de vastuvõtule, kellele pole homöopaatia töed võõrad. ●

EESTI ARSTID HOMÖOPAATIAST

Ei saa võrrelda võrreldamatut

Iris Koort

perearst

●● Kanal 2-e saates „Tohter Olaf” tuli publiku hulgast küsimus: kas homöopaatilised ravimid on pare- mad või halvemad?

●● „Ei saa võrrelda võrreldama- tut,” vastas dr Koort. „Homöopaa- tia raviefekt põhineb platseebo- efektil, mis on võimas efekt. Tera- kestele ei tohiks lootma jääda, kui tegemist on tõsise haigusega.”

www.kliinik.ee/teemalehed

Ei võeta vastutust

Svea Rosenthal

perearst

●● „Kõige tähtsam põhjus, miks arstide ja homöopaatide vahel koostööd pole, on homöopaa- tilise ravi tõenduspõhisuse ja

uuringute puudumine ja see, et ravitulemuste eest ei võe- ta vastutust. (...) Selleks et ini- mest terviklikult ravida, peab olema klassikalise meditsiini baasharidus.”

Elukiri, okt 2012

Vastuolu arstieetikaga

Arvo Tikk

neurokirurg

●● Artiklis „Arstid ja alternatiiv- meditsiin” juhib dr Tikk muu hul- gas tähelepanu arstieetika koo- deksi II osa 6. punktile: „Oma tegevuses peab arst lähtuma

teaduslikust meditsiinist ja mitte kasutama teaduslikult põhjenda- mata diagnoosimis- ja ravimee- toodeid. Homöopaatiale ei ole lei- tud teaduslikku põhjendust, kui- gi asjaosalised püüavad väita vas- tupidist,” kirjutab ta.

Eesti Arst, 2005

RAVIMTAIM

Punane pävakübar (Echinacea purpurea)

●● Populaarne taim külmetushai- guste ennetamiseks ja immuun- süsteemi tugevdamiseks. Tai- mes on glükosiide, eeterlikke õlisid, vaike, müraineid, suhk- ruid, C-vitamiine, mikroelemen- te (vask, raud, seleen) jm.

●● Nii nagu antibiootikumidel on tal aktiivne antibakteriaalne toi- me. Taim suurendab valgete vere- libled arvu, mis omakorda tõkes- tab põletike teket. Taimes sisaldu- vad toimeained takistavad ka vii- ruste levimist. Pävakübaratink- tuur peaks olema lausa esmaabi- kapis, sest see sobib hästi nii gripi ennetamiseks kui ka raviks.

●● Enne pävakübarat sisaldava- te toodete ostmist tee kindlaks, et sul poleks päevalilleseemnete või härjasilma perekonda kuuluvate taimede vastu allergiat.

Allikas: Aive Luigela, proviisor Tiina Kompus

Keegi ei taha, et ta akadeemilisest arstide ringkonnast välja visataks.

tuure, kaheldi ühtäkki homöo- paatia kõlblikkuses sammuda külge külje kõrval akadeemilise tõendus põhise meditsiini- ga.

Ei läinud palju aega, kui Briti kuningapere tunnistas, et on aastakümneid kasutanud homöopaatilist ravi ja neil on oma homöopaat. Sõda oli selleks korraks võidetud.

Homöopaatia teema on kirklik ja mastaapne. Pildile tulevad WHO ja Aafrika arengumaad, metameditsiini esin- dajad ja akadeemilise mediti- siini esindajad, koortekasva- tajad ja adventistide kogudus, kibestunud terapeudid ja rohe- lise mõtteviisi kummardajad, pahased arstid ja n-ö vaikselt praktiseerijad. Kõik nad tea- vad off the record teemast kõike, kuid mitte mingil juhul pole nõus oma nime all ajakirjan- duses rääkima. Nõel- ja kaani-